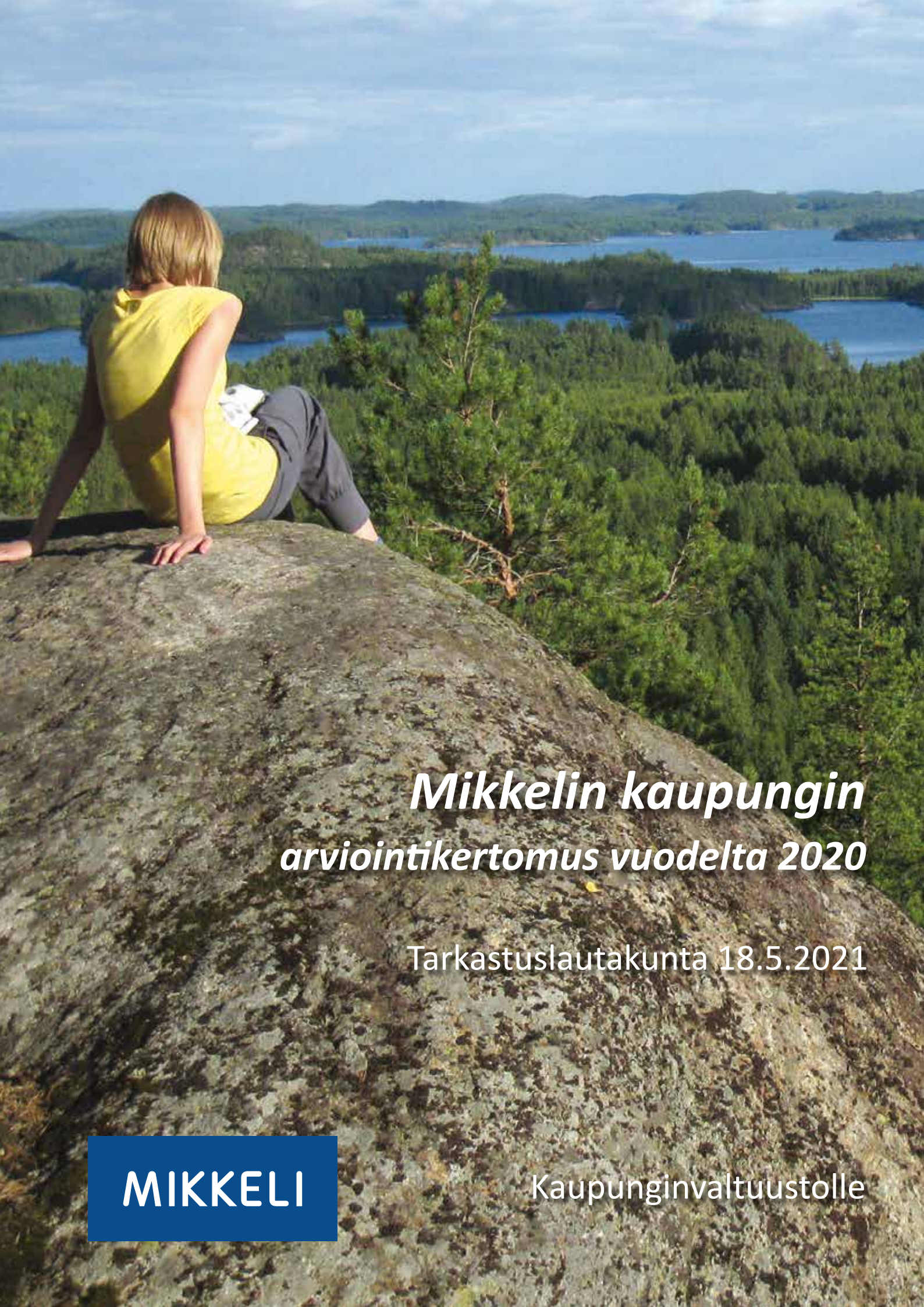

Mikkelin kaupungin arviointikertomus vuodelta 2020

Tarkastuslautakunta 18.5.2021

MIKKELI

Kaupunginvaltuustolle

Pirkka- ja K-Ruoka
-lehdet nyt yhdessä
Plussa-kortilla
0€
K
KÄYTÄ
MASKIA
Välitä
→ pidä
urvaväli
INN

Sisällys

1. Tarkastuslautakunnan puheenjohtajan katsaus 5
2. Tarkastuslautakunnan työskentely 6
2.1 Kokoonpano ja työskentelytapa 6
2.2 Vuoden 2019 arviointikertomuksen johdosta tehdyt toimenpiteet 7
3. Tilinpäätöksen sisältö ja valtuuston asettamien tavoitteiden toteutuminen 9
3.1 Huomioita tilinpäätöksen esittämistavasta 9
3.2 Kaupungin strategiset tavoitteet ja niiden toteutuminen 10
3.3 Hallinto- ja elinvoimapalvelut 12
3.4 Mikkelin seudun ympäristölautakunta 13
3.5 Kasvatus- ja opetuslautakunta 13
3.6 Hyvinvoinnin ja osallisuuden lautakunta 17
3.7 Kaupunkiympäristölautakunta 20
3.8 Liikelaitokset ja Etelä-Savon pelastuslaitos 20
3.9 Konsernin tavoitteiden toteutuminen 22
4. Talous ja investoinnit 25
4.1 Tilikauden tuloksen muodostuminen, talous ja tunnusluvut 25
4.2 Investoinnit 29
4.3 Talouden tasapainottaminen 29
5. Muut havainnot 31
5.1 Henkilöstöraportti 31
5.2 Sisäinen valvonta, konsernivalvonta ja riskienhallinta 33
6. Allekirjoitukset 35

Korona vaikutti vuoden 2020 aikana monella tavalla Mikkelin palvelutuotantoon ja talouteen. Talousvaikutuksia on kuvattu tarkemmin muun muassa sivulla 27. Kuva K-Market Tuuliviiristä.

Kertomuksen kansikuva on otettu Anttolan Neitvuorelta ja takasivun kuvassa on Kampuskiinteistöiltä vuokratuissa väistötiloissa toimiva Urpolan koulu.

Juhani Oksman

1. Tarkastuslautakunnan puheenjohtajan katsaus

Kun Mikkelin kaupungista tuli vuoden 2013 alusta nykyisen kokoinen Mikkeli, sain hoidettavakseni tarkastuslautakunnan puheenjohtajan tehtävät.

Kun uusi Mikkeli oli vuosituhannen alkaessa lähtöruudussa, kaupungin tärkein tavoite oli luoda ja hyödyntää uusia vahvuuksia tulevaisuuden kehityksen varmistamiseksi. Kaupungin kehitys ei kuitenkaan mennyt niin kuin olisi haluttu.

Henkilöstökulut eivät laskeneet niin kuin oli oletettu, korjausvelka kasvoi edelleen ja mittavat uusinvestoinnit Metsä-Sairilaan eivät menneet ennakko-odotusten mukaisesti.

Vuonna 2020 kaupungin toimintaa ja palveluja haittasi mittavasti koronaepidemia. Vuoden 2020 talouden tulos oli positiivinen, mutta ilman mittavia korona-avustuksia valtiolta vuoden 2020 tulos olisi ollut edelleen alijäämäinen. Nyt päästiin yli yhdeksän miljoonan euron ylijäämäiseen tulokseen.

On vieläkin ratkaisematta, kuinka Mikkeli saa vuoden 2023 loppuun mennessä taloutensa tasapainoon.

Uuden valtuuston päätettäväksi jää omaisuuden mittava myynti.

Haluan kiittää kuluneesta kahdeksasta vuodesta erityisesti tilintarkastajaamme ja tarkastuslautakunnan sihteeriä Elina Hämäläistä. Kiitokset myös kaikille tarkastuslautakunnan jäsenille hyvästä ja aktiivisesta työstä arviointikertomuksiemme rakentamisessa.

Kiitokset poliittisten puolueiden johdolle ja kaupungin virkamiehille hyvästä yhteistyöstä. Olen aina saanut selvitykset ja vastaukset kyselyihini, kun olemme rakentaneet vuotuisia arviointikertomuksia.

JUHANI OKSMAN
Yli-insinööri
Tarkastuslautakunnan puheenjohtaja

Otavankadulla oleva valtatie 13:n kiertoliittymä oli yksi kaupungin vuoden 2020 suurista investoinneista. Liittymän viimeistelytyöt jatkuvat edelleen.

2. Tarkastuslautakunnan työskentely

Tarkastuslautakunta on kunnan pakollinen toimielin, jonka tehtävät on määritelty kuntalain (410/2015) 121 §:ssä. Tarkastuslautakunnan tehtävänä on mm. valmistella valtuuston päätettäväksi tulevat hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat sekä arvioida, ovatko valtuuston asettamat toiminnan ja talouden tavoitteet kunnassa ja kuntakonsernissa toteutuneet ja onko toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla. Tarkastuslautakunnan tehtävänä on myös arvioida talouden tasapainotuksen toteutumista tilikaudella sekä voimassa olevan taloussuunnitelman riittävyyttä, jos kunnan taseessa on kattamatonta alijäämää.

Arvionsa valtuuston asettamien tavoitteiden toteutumisesta sekä toiminnan tuloksellisuudesta ja tarkoituksenmukaisuudesta tarkastuslautakunta esittää tässä arviointikertomuksessa.

Uutena kuntalain määräämänä tehtävänä tarkastuslautakunnalle tuli vuodesta 2017 alkaen sidonnaisuuksien ilmoittamisvelvollisuuden valvonta ja ilmoittaminen valtuustolle. Vuoden 2020 osalta sidonnaisuusilmoitukset käsiteltiin tarkastuslautakunnassa marraskuussa 2020 ja valtuustossa joulukuussa 2020.

2.1 Kokoonpano ja työskentelytapa

Kaupunginvaltuusto valitsi kokouksessaan 12.6.2017 § 9 tarkastuslautakuntaan toimikaudeksi 2017-2021 yhdeksän (9) jäsentä ja heille varajäsenet sekä nimesi lautakunnan puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan.

Tarkastuslautakunnan työskentely painottui tilikauden aikana kaupungin toiminnan ja talouden seurantaan sekä johtavien viranhaltijoiden ja muiden henkilöiden

Tarkastuslautakunnan jäsenet	**Varajäsenet**
Oksman Juhani, **puheenjohtaja**	Kirjalainen Miikka
Kauppinen Heli, **varapuheenjohtaja**	Koski Mirja
Ylönen Teijo, 12.9.2020 saakka	Anttonen Pertti, 8.11.2020 saakka
Anttonen Pertti, 9.11.2020 alkaen	Ojala Kari, 9.11.2020 alkaen
Teittinen Leena	Wallenberg Minna
Barck Paavo	Tähtinen Tiina
Asikainen Katariina	Soivanen Satu
Kivinen Harri	Hulkkonen Hannu
Sihvonen Jari	Lipsanen Heino
Elkharam Tiina	Ruuth Noora

kuulemiseen. Tarkastuslautakunnan kuultavina kokouksissa ovat olleet hallintojohtaja Ari Liikanen, kaupunginjohtaja Timo Halonen, opetusjohtaja Seija Manninen, sivistysjohtaja Virpi Siekkinen, tekninen johtaja Jouni Riihelä, varhaiskasvatusjohtaja Pirjo Vartiainen, vesilaitoksen johtaja Reijo Turkki ja vs. talousjohtaja Tiia Tamlander.

Lisäksi tarkastuslautakunta on kuullut kokouksissaan Mikkelin kehitysyhtiö Miksei Oy:n toimitusjohtaja Juha Kauppista sekä Etelä-Savon Energia Oy:n hallituksen puheenjohtaja Heikki Nykästä ja toimitusjohtaja Erkki Karppasta.

Lautakunta on kokoontunut säännöllisesti ja kokouksia on pidetty noin kerran kuukaudessa. Varsinaisen arviointikertomuksen työstämisen tarkastuslautakunta on tehnyt omissa sähköisissä Teams- ja muissa työkokouksissa huhti- ja toukokuun 2021 aikana. Lautakunnalla on ollut arviointityötä varten käytettävissä mm. eri toimielinten pöytäkirjat, talousarvio 2020, käyttösuunnitelmat 2020, tilinpäätös 2020 ja henkilöstöraportti 2020 sekä sisäisen tarkastuksen ja tilintarkastajan raportoinnit. Tarkastuslautakunnan jäsenten esteellisyydet on otettu huomioon arviointikertomuksen laadinnassa.

Tilintarkastuksen on suorittanut tilintarkastusyhteisö KPMG Julkistarkastus Oy vastuunalaisena tilintarkastajanaan JHT, KHT Elina Hämäläinen. Vastuunalainen tilintarkastaja on ollut esteellisyyssäännökset huomioiden sihteerinä läsnä tarkastuslautakunnan kokouksissa.

2.2 Vuoden 2019 arviointikertomuksen johdosta tehdyt toimenpiteet

Vuoden 2019 arviointikertomus käsiteltiin kaupunginvaltuustossa 15.6.2020 § 50. Kaupunginvaltuusto merkitsi arviointikertomuksen tiedoksi ja *”kehotti kaupunginhallitusta raportoimaan kaupunginvaltuustolle lokakuun 2020 loppuun mennessä toimenpiteistä, joihin arviointikertomuksessa esitettyjen epäkohtien, kysymysten ja selvityspyyntöjen johdosta on ryhdytty”*.

Kokouksessaan 5.10.2020 § 74 kaupunginvaltuusto

- merkitsi tiedoksi kaupunginhallituksen antaman erillisen liitteen **”Vastaukset tarkastuslautakunnan arviointikertomukseen 2019”** mukaiset selvitykset arviointikertomuksessa esitetyistä kysymyksistä ja havainnoista sekä kuvaukset toimenpiteistä, joihin aiotaan ryhtyä arviointikertomuksessa esitettyjen epäkohtien korjaamiseksi
- päätti muuttaa kaupunginhallituksen antaman liitteen kohdat 2.2 ja 8.2:

  ”Puhdistamon rakennuskustannukset johtolinjoineen (sisältö käsitelty KV 31.8.2015 § 80) tulevat olemaan noin 60 miljoonaa euroa. Maksuposteista johtuen kumulatiivinen kertymä on aiemmin suunnitellusta aikataulusta jäljessä. Hanke valmistuu vuonna 2021, ja sen kokonaiskustannukset tulevat olemaan noin 69 miljoonaa euroa.”

  seuraavaan muotoon:

  ”Puhdistamon rakennuskustannukset johtolinjoineen (sisältö käsitelty KV 31.8.2015 § 80) tulevat olemaan noin 60 miljoonaa euroa. Maksuposteista johtuen kumulatiivinen kertymä on aiemmin suunnitellusta aikataulusta jäljessä. Hanke valmistuu vuonna 2021, ja sen kokonaiskustannukset tulevat olemaan noin 70, 5 miljoonaa euroa.”

Tarkastuslautakunta kävi keskustelun vuoden 2019 arviointikertomuksesta annetuista selvityksistä toimenpidekuvauksineen ja merkitsi ne tiedoksi kokouksessaan 27.10.2020 § 38.

Kuten tilinpäätöksestä 2020 voidaan todeta, myöskään valtuustossa lokakuussa 2020 ennakoitu kokonaiskustannusarvio 70,5 miljoonaa euroa ei ollut riittävä arvio hankkeen kokonaiskustannuksista. Vuoden 2020 loppuun mennessä kustannuksia oli kertynyt jo 72,3 miljoonaa euroa.

3. Tilinpäätöksen sisältö ja valtuuston asettamien tavoitteiden toteutuminen

3.1 Huomioita tilinpäätöksen esittämistavasta

Tilinpäätöksessä on esitetty Kirjanpitolautakunnan (KILA) kuntajaoston tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimisesta antaman yleisohjeen mukaiset tiedot.

Muutoksena edelliseen vuoteen voidaan mainita seuraavat asiat:

- Ympäristöasiat on nyt esitetty tilinpäätöksessä tiiviisti ja yhteenvedonomaisesti otsikon ”Ympäristötilinpäätös” alla. Tilinpäätöksessä on todettu, että ympäristötilinpäätöksestä tehdään laajempi versio, joka esitellään erikseen kaupunkiympäristölautakunnassa ja kaupunginhallituksessa. 18-sivuinen Mikkelin kaupungin ympäristötilinpäätös 2020 merkittiin tiedoksi kaupunginhallituksen kokouksessa 29.3.2021 § 145. **Tarkastuslautakunta pitää tätä muutettua esitystapaa hyvänä, koska se lyhentää laajaa tilinpäätöskokonaisuutta ja erillisenä asiakirjana myös parantaa ympäristötilinpäätöksen näkyvyyttä ja hyödynnettävyyttä.**
- Uutena tietona vuoden 2020 tilinpäätöksessä on tullut esittää kilpailulain 30d §:n tarkoittama tuloslaskelma lisätietoineen eli kaupungin on tullut laatia erillinen tuloslaskelma kilpailutilanteessa markkinoilla tapahtuvasta taloudellisesta toiminnasta. Tämä uusi tieto on esitetty tilinpäätöksen lopussa kappaleessa 5.3 Muut eriytetyt laskelmat. Eriytetty tuloslaskelma on laadittu ruoka- ja puhtauspalvelujen toiminnasta. Oliko tämä toiminta kaupungin ainoaa kilpailulain 30d §:n tarkoittamaa toimintaa vuonna 2020? **Kaupungin tulee aktiivisesti seurata kilpailuneutraliteettia koskevan säännöstön ja ohjeistuksen kehittymistä sekä arvioida säännöllisesti taloudellisen ja ei-taloudellisen toiminnan kriteereitä.**

Muut ei-taloudelliset asiat -otsikon alla toimintakertomuksessa on otettu esille harmaan talouden torjunta, sidonnaisuusrekisteri ja ihmisoikeusasiat. Harmaan talouden torjuntaa on tässä yhteydessä käsitelty hieman laajemmin viittaamalla mm. kaupungin hankintamenettelyihin sekä vuonna 2020 toteutettuihin sisäisiin tarkastuksiin (hankinnat, professuurirahoitus, jätevedenpuhdistamohankkeen projektijohtaminen). Hankintojen sisäisen tarkastuksen raportti oli esillä kaupunginhallituksessa 26.10.2020 § 320 ja raportissa esitetyn toimenpidesuunnitelman toteutumisesta pitää raportoida kaupunginhallitukselle kevään 2021 aikana. Vielä tähän mennessä kyseistä raportointia ei ole kaupunginhallituksessa käsitelty.

Tarkastuslautakunnalla on edelleen toiveita tilinpäätöksen selkeämmän ja huolellisemman esitystavan osalta. Seuraavassa muutamia huomioita näihin liittyen:

- Tilinpäätöksessä on useammassa kohdassa mainittu, että *”TP2019 euromäärät eivät ole täysin vertailukelpoisia vuoden 2020 euroihin Kuntamaisema-ohjelmasta luopumisen vuoksi”*. Miten Kuntamaisema-ohjelmasta luopuminen voi vaikuttaa toteutuneiden euromäärien vertailtavuuteen?

Korona vaikutti monin tavoin myös pysäköinninvalvontaan: liikennettä oli vähemmän, tarkastajia lomautettiin ja kaupunki tarjosi tunnin maksuttoman ajan keväällä 2020. Kuvassa pysäköinnintarkastaja Mika Juuti.

- Sisäilmaongelmaisten kiinteistöjen lukumääräksi 31.12.2020 on ilmoitettu tilinpäätöksen sivun 129 taulukossa: koulut 0, päiväkodit 1, muut 1. Samassa yhteydessä todetaan myös, että *”edelleen on kouluja ja päiväkoteja, joissa esiintyy sisäilmaongelmia.”* Myös sivulla 133 on maininta ”Edelleen joissakin päiväkodeissa on sisäilmaongelmaa.”
- Kiinteistöjen korjausvelan kehittymisestä vuosina 2012-2019 on esitetty taulukko tilinpäätöksen sivulla 28. Korjausvelan määrä on noussut ko. vuosina 60 miljoonasta eurosta 92,6 miljoonaan euroon. Miksi taulukko laahaa jäljessä eli siitä puuttuu päättyneen vuoden 2020 korjausvelka?
- Toimenpiteeseen ”Osaavan työvoiman varmistaminen” on tavoitteena/mittarina ollut saada uusia asukkaita ja lisätä seudun näkyvyyttä. Tavoitteen/mittarin toteutumana sivulla 133 on todettu, että sijaisuuksiin on ollut vaikea saada kelpoisuusvaatimukset täyttäviä henkilöitä. Sama tilanne on myös varhaiskasvatuksen opettajan vakinaisten tehtävien täyttämisen osalta. Toteutumaselvitys ei kerro, miltä osin tavoite saavutettiin ja mitä toimenpiteitä osaavan työvoiman varmistamiseksi on tehty.
- Sivulla 135 esitetyt päivähoito- sekä ryhmis- ja perhepäivähoitotaulukot ovat luettavuudeltaan sekavia, kun asiakkaiden määristä on esitetty samassa taulukossa osa kpl-määrinä ja osa prosentteina. Esimerkiksi ostopalvelupäiväkodeissa kerrotaan olleen 7 asiakasta ja näistä erityisasiakkaiden kohdalla on luku 43, joka luku on prosentteja. Erityisasiakkaiden määrän saa selville erillisellä laskutoimituksella 7/100 x 43 eli 3,01. Taulukoissa on lisäksi erillinen Toteuma%-sarake, jossa esitetyt prosentit eivät vaikuta loogisilta prosenttimäärinä esitettyjen asiakasmäärien osalta.
- Sivulla 136 oleva lause *”Palvelusetelin aiempina vuosina talousarvioraamissa huomioimatta jäänyt setelin käytön kasvusta johtunut ylityksen kertymä saatiin kompensoitua määrärahasiirroilla henkilöstökustannussäästöistä ja kotihoidon tuen säästöstä”* on tässä muodossa esitettynä vaikeaselkoinen ja huono ilmaisutapa.

Kaupunkistrategiasta 2018-2021 johdetut valtuustotason seurantamittareiden tavoitteet on asetettu valtuustokaudeksi. Vuoden 2020 oltua nykyisen valtuustokauden viimeinen tilikausi, tilinpäätökseen olisi ollut perusteltua sisällyttää tiivistetty kokonaisarvio kaupunkistrategian toteutumisesta koko valtuustokaudella.

3.2 Kaupungin strategiset tavoitteet ja niiden toteutuminen

Mikkelin kaupunkistrategia vuosille 2018-2021 ”Teemme yhdessä Saimaan kauniin Mikkelin” hyväksyttiin valtuustossa 11.12.2017.

Samalla hyväksyttiin Mikkelin kaupungin arvopohjaksi luottamus, avoimuus, yhdenvertaisuus, kestävä kehitys ja vaikuttavuus. Kaupungin strategia toteutetaan kolmella ohjelmalla, jotka ovat Hyvän elämän ohjelma, Kestävän kasvun ohjelma ja Elinvoimaohjelma.

Ohjelmien seurata toteutetaan valtuuston hyväksymien seurantamittareiden mukaisesti. Seuranta-mittareiden tavoitetaso on asetettu valtuustokaudeksi.

1 Hyvän elämän ohjelman toteuttaminen 2020

Ohjelman toteuttamista ja seurantaa varten on perustettu laaja-alainen seurantaryhmä, jonka puheenjohtajana toimii sivistysjohtaja Virpi Siekkinen ja asioiden valmistelijana ja sihteerinä hyvinvointikoordinaattori Arja Väänänen.

1.1 Yhteisöllisyys

Korona on hidastanut muun muassa opettajien koulutusta, perheiden avoimen kohtaamispaikan Kopan toimintaa, ehkäisevää päihdetyötä ja kirjaston toimintaa. Kolmen kirjaston toiminta lopetettiin, joten kirjastotoiminnan supistumisella lienee haitallisia vaikutuksia ja se saattaa jopa lisätä syrjäytymistä.

Lasten parlamentit, joita oli suunniteltu pidettäväksi kaksi kappaletta, jouduttiin perumaan. Etelä-Savon sosiaali- ja terveyspalvelujen kuntayhtymän (Essote) ja kaupungin yhteistyönä toteutettiin HyviöPro vaikuttavuus -hanke, joka toimi ammattikorkeakoulun hankkeena ja sisälsi ikäihmisten elintapaohjausta.

Kaupungin saamilla perintövaroilla on tuettu monenlaista vanhuksille suunnattua toimintaa. Merkittävä asia oli liukuesteiden lahjoitus vanhusväestölle.

1.2 Aktiivinen ja hyvinvointia tukeva arki

Kaikilla kouluilla on jatkettu maksutonta kerhotoimintaa. Saimaa Stadiumin senioriliikuntavuoroja sekä lasten ja perheiden liikuntavuoroja koronarajoitukset ovat haitanneet melkoisesti.

Koululaisten kilpailuja on pystytty järjestämään vain kaksi kappaletta, kun normaalivuonna toteutettiin 12 kilpailutapahtumaa.

Kalevankankaan jalkapallohallin uusiminen on loppusuoralla. Marian Seman asensi tekonurmea tämän vuoden toukokuussa.

Uutena toimintana olivat Etelä-Savon Liikunta ry:n (ESLi) kanssa yhdessä järjestetyt parvekejumpat.

Mikkeli liittyi pyöräilykuntien verkostoon. Toiminta tähtää pyöräilyn edistämiseen ja kaupungin pääsyyn mukaan valtakunnallisiin kehittämishankkeisiin.

Kaupungin kulttuuripalvelut ovat tarjonneet monipuolista ohjelmaa ja toimintaa kaupunkilaisten arkeen ja juhlaan. Korona on haitannut myös kaupunginorkesterin ohjelman läpiviemistä. Vielä tammikuussa orkesteri kävi soittamassa palvelukodeissa, mutta kaikki koululaisten ja päiväkotien konsertit piti perua.

Nuorisopalvelujen toimintaa on yritetty pitää yllä sähköisellä viestinnällä. Etsivä nuorisotyö on pystynyt kohtaamaan nuoria myös kasvokkain. Kesän aikana voitiin järjestää liikunnallinen kesätapahtuma SummerUp. Nuorisotilat ovat olleet käytössä koronarajoituksin.

Vuoden 2020 aikana on kunnostettu liikuntapaikkoja muun muassa Urpolassa, Rantakylässä ja Kalevankankaalla, jonne myös aloitettiin jalkapallohallin rakentaminen.

1.3 Sujuva ja turvallinen elämä vauvasta ikäihmisiin

Ohjaamo Olkkarin toiminta supistui normaalivuodesta. Monelta alle 29-vuotiaalta jäi saamatta ohjausta työnhakuun, koulutukseen, urasuunnitteluun ja elämäntilanteen ongelmiin.

Kaupungin esteettömyyssuunnitelman päivitys aloitettiin toimintavuoden aikana. Uutena palveluna otettiin käyttöön Lumme-Finna-verkkokirjaston chat-palvelu, jonka avulla voidaan sähköisesti varata kirjoja ja muuta aineistoa neljän tunnin ajan joka arkipäivä.

2 Kestävän kasvun ohjelman toteutuminen 2020

Merkittävimmät kestävää kasvua tukevat rakennushankkeet ovat rakenteilla olleet uusi jätevesipuhdistamo ja EcoSairilan biokaasulaitos. Biokaasun tankkausasema on käytössä Graanin liikekeskuksessa ja toinen on rakenteilla Tuskuun. Valitettavasti niistä ei vielä tankata Mikkelissä tuotettua kaasua.

Tarpeettomien kiinteistöjen myyntiä edistettiin markkinointitoimenpiteillä.

Pyöräily- ja jalankulkijoiden väylästöä on parannettu uusilla pinnoitteilla. Uudisrakentamisessa on siirrytty rakentamiseen, joka tekee tiloista helposti muutettavia.

3 Elinvoimaohjelman toteutuminen 2020

Kaupunginjohtajan vetämä elinvoimaohjelman seurantaryhmä kokoontui toimintavuoden aikana viisi kertaa.

Osaaminen ja TKI-toiminta (tutkimus-, kehitys- ja innovaatio) -ohjelman painopiste oli EcoSairilassa, jonne sijoittui yksi uusi yritys. Valtion kanssa syksyllä 2020 yhdessä valmisteltu ns. ekosysteemisopimus mahdollistaa jätevesipuhdistamon yhteyteen perustetun Blue Economy Mikkeli -vesiosaamiskeskuksen kehittämisen pitkäjänteisesti.

Mikkelin yliopistokeskuksen toimijat Helsingin yliopisto, LUT-yliopisto ja Aalto-yliopisto ovat kehittämässä EcoSairilan ja Memory Campuksen toimintaa. Tiedekasvatuksen Tiedepolku -projektiin palkattiin projektipäällikkö. LUT-yliopisto on valmistellut ylemmälle liikkeenjohdolle tarjottavaa EMBA-ohjelmaa.

Varastokirjaston siirto Kuopiosta Mikkeliin ei onnistunut.

Kaupungin konsernihallintoa tiivistettiin, kun Mikkelin Jäähalli Oy:n toimitusjohtajan tehtävät siirrettiin Kiinteistökehitys Naistinki Oy:n toimitusjohtajalle.

Ammatillinen toinen aste kärsi koronaviruksesta melkoisesti. Noin 600 opiskelijan valmistuminen viivästyi ja ammatteihin valmistui 25 prosenttia vähemmän kuin aikaisempina vuosina.

MikseiMikkelillä oli toimintavuonna asiakkuuksia 1 557, mikä on 40 prosenttia enemmän kuin edellisenä vuonna. Uusia työpaikkoja saatiin syntymään 288. Yhteistyössä Uusyrityskeskuksen kanssa perustettiin 112 uutta yritystä.

Mikkelin kehitysyhtiö Miksei Oy palkkasi uuden Mikkeli-Myyjä-toimihenkilön.

Koronapandemiaan liittyviä yritystukia saatiin Mikkeliin 5,7 miljoonan euron edestä. Tämän lisäksi kaupunki jakoi Työ- ja elinkeinoministeriön myöntämää korona-avustusta 442 yksinyrittäjälle lähes 900 000 euron verran.

Mikkelin majoituselinkeino menetti edellisen vuoden tulopohjastaan 2,9 miljoonaa euroa. Tulot pienenivät edellisvuoteen verrattuna 23 prosenttia.

Mikkelin kaupungin matkailu ja vapaa-ajan kehittämisohjelma GeoNaCu Saimaa -hanke käynnistyi toimintavuoden aikana. Hankkeen tarkoitus on kehittää Ristiinan Astuvansalmen ja Anttolan luonnonkeskuksen palveluja, reitistöjä ja verkostoja.

Mikkelin kaupunki ei voinut koronavuonna toteuttaa kaikkia markkinointitoimenpiteitään. Työllisyyden kuntakokeilua ei voitu aloittaa. Mikkelin näkyvyyttä yritettiin parantaa mm. juhlimalla 7.3.2020 kaupungin syntymäpäivää torilla saunoen.

3.3 Hallinto- ja elinvoimapalvelut

Hallinto- ja elinkeinopalvelujen tehtävänä on tukea ja seurata kaupungin muiden palvelualueiden sekä liikelaitosten ja taseyksikkönä toimivan pelastuslaitoksen tuloksellista toimintaa.

Palvelualueella on merkittävä rooli mm. päätöksenteon valmistelussa, kun sen tehtävänä on varmistaa, että päätöksenteko perustuu luotettavaan ja kattavaan taustatietoon. Hallinto-, talous-, elinvoima- ja henkilöstöpalveluiden lisäksi yksikkö tuottaa ruoka- ja puhtaanapitopalveluita.

Hallinto- ja elinvoimapalveluiden toimintatulot ylittyivät 0,58 miljoonaa euroa ja toimintamenot alittuivat 0,37 miljoonaa euroa muutettuun talousarvioon nähden. Toimintakate oli siten 0,94 miljoonaa euroa muutettua talousarviota parempi. Toimintatuottoihin sisältyy luovutusvoittoeriä, jotka ylittivät talousarvion noin kahdella miljoonalla eurolla.

Asiakaspalvelujen ostoihin Essotelta haettiin vuoden 2020 aikana 8,58 miljoonan euron lisämääräraha, mutta tästä huolimatta Essoten kuntalaskutus ylitti muutetun talousarvion 0,55 miljoonalla eurolla.

Alkuperäinen kustannusarvio 201,45 miljoonaa euroa ylittyi 9,13 miljoonalla eurolla. Essote arvioi koronan vaikutuksen olevan Mikkelin kuntalaskutusosuuteen noin 5,7 miljoonaa euroa, joten määrärahojen ylittyminen ei kokonaisuudessaan selity koronan vaikutuksilla.

Hallinto- ja elinvoimapalveluiden henkilöstökuluissa oli alitusta talousarvioon nähden 1,13 miljoonaa euroa. Henkilöstömäärän vähentämisessä on edetty tavoitteiden mukaisesti keskitettyjä tukipalveluita kehittämällä.

Korona-aikana ei tullut velvoitetyöllistämiseen tarvittavia määräyksiä eikä avoimia paikkoja oppisopimuksia varten, minkä vuoksi työllisyysbudjetista säästyi määrärahoja. Toisaalta työmarkkinatuen kuntaosuus ylitti talousarvion 1,2 miljoonalla eurolla.

Ruoka- ja puhtauspalveluihin vaikuttivat merkittävästi koronan takia alentuneet asiakasmäärät.

Toimintatuotot toteutuivat 88,3 prosenttia (-1,15 miljoonaa euroa) ja toimintakulut 89,5 prosenttia (-1,04 miljoonaa euroa). Työprosessien kehittämisessä kestävän kehityksen näkökulmasta edettiin tekemällä hankintoja niin, että elintarvikkeiden pakkausjätettä ja kuljetuksia saatiin vähenemään. Kemikaalivapaata lattioiden puhdistusmenetelmän käyttöä laajennettiin kolmeen kouluun ja kolmeen päiväkotiin, mikä osaltaan saattaa parantaa sisäilman laatua.

3.4 Mikkelin seudun ympäristölautakunta

Ympäristölautakunnan ja sen alla toimivan ympäristöpalvelut-yksikön tehtäviin kuuluu vastata ympäristöterveydenhuollosta ja ympäristönsuojelusta Mikkelissä, Kangasniemellä, Mäntyharjulla ja Pertunmaalla. Yksikkö tarjoaa palveluitaan tasapuolisesti ja samantasoisina jokaisessa kunnassa kuten sopimuksissa on sovittu.

Palvelusuunnitelman toteutumiseen yleisen terveysvalvonnan osalta vaikutti koronapandemia merkittävästi. Ruokaviraston ohjeistuksen mukaan tehtiin kaikkein välttämättömimmät tarkastukset.

Valvonnan tarkastukset vähenivät 35 prosenttia talousarvioon suunnitellusta määrästä ja vuoteen 2019 verraten 62 prosenttia.

Asunnontarkastukset putosivat 68 prosenttiin vuoden 2019 määrästä. Keväällä ja kesällä terveysvalvonta suoritti yrittäjille koronaneuvontaa.

Eläinlääkintähuollon ja ympäristönsuojelun osalta palvelusuunnitelma toteutui suunnitellusti, vaikka haasteita oli resurssien osalta.

Viranomaistoiminnan lisäksi ympäristöpalvelut hallinnoi vuoden 2020 aikana kahta hanketta, pohjavesien suojeluun liittyvää Rainman-hanketta ja Mikkelin seudun kuntailmasto -hanketta. Nämä hankkeet ovat mahdollistaneet sen, että ympäristönsuojelun edistämistehtäviä on voitu toteuttaa laajemmin kuin mitä ilman hankerahoitusta voitaisiin tehdä.

Ympäristölautakunnan toimintakulut 2020 olivat 2,1 miljoonaa euroa, jossa on alitusta talousarvioon nähden 0,1 miljoonaa euroa. Toimintatuotot hieman yli 1 miljoonaa euroa toteutuivat lähes suunnitellusti.

Koronan vaikutukset näkyivät koko toiminnassa ja epidemian alussa tehtiin vain välttämättömät tarkastukset. Työllisyydenhoidon osalta tavoite ”1 tukityöpaikka/vuosi” ei toteutunut.

3.5 Kasvatus- ja opetuslautakunta

Tilinpäätös osoittaa, että toimintakate on 4,4 miljoonaa euroa talousarviota parempi. Toimintakulut alittuivat 4,8 miljoonaa euroa ja niistä henkilöstökulujen osuus oli lähes 2,2 miljoonaa euroa. Syynä kulujen pienenemiseen olivat koronapandemiasta aiheutuneet toiminnan muutokset varhaiskasvatuksessa, perusopetuksessa ja lukiokoulutuksessa.

Perusopetus on saanut hankeavustuksia yli miljoona euroa ja ns. korona-avustusta noin 0,6 miljoonaa euroa. Säästöjä on tullut lomautusten lisäksi muun muassa oppilaskuljetuksista ja ruokailuista.

Mikkelin lukion Ristiinan toimipiste lakkautettiin 1.8.2020 ja osa Ristiinan lukion oppilaista siirtyi Mäntyharjuun. Lukio-opiskelijoiden määrä väheni vuodesta 2019 jopa 36 oppilaalla. Toteutuivatko suunnitellut säästöt konkreettisesti? Mikkelin Etä- ja aikuislukion ja Nettilukion hallinnollinen yhdistäminen ei toteutunut,

SAUNA ON THE ROAD
SAUNAREKKA.fi

SEURAA TIEN PÄÄLLÄ JA SOMESSA!
SAUNA ON THE ROAD
MIKKELI

MIKKELI

MIKKELI
SAUNA MUSTARÄ

vaan ratkaisu pyritään saamaan aikaan vuoden 2021 aikana.

Ehkäisevään päihdetyöhön on kulunut varoja vain 3 835 euroa, kun ehkäisevän päihdetyön koordinaattorin tehtävä lakkautettiin säästösyistä ja tehtävät jaettiin hyvinvointikoordinaattorin ja nuorisopalvelun kesken. Onko hyvinvointikoordinaattorilla jo liikaa työtä?

Huumetilanne on Mikkelissä huolestuttava. Ehkäisevä päihdetyö on hyvin keskeisessä roolissa muun muassa syrjäytymisen, nuorten humalajuomisen ja huumeiden käytön lisääntymisen ehkäisyssä. Huumeet ovat yhä nuorempien saatavilla ja kokeiltavana. Amfetamiinia Mikkelissä käytetään kaupungeista kuudenneksi eniten (THL jätevesitutkimus) ja yleisesti käytetään myös marihuanaa ja kannabista.

Nuorisopalveluissa ehkäisevää päihdetyötä hoitaa nuoriso-ohjaaja 30 prosentin työpanoksella. Ehkäisevä päihdetyö on tärkeää, joten onko siihen kohdennettu riittävästi resursseja? Mitä Selvästi-tuoteperheen toiminnalle on tapahtunut?

Mikkelissä nuorille toteutetussa päihdetilanne-kyselyssä syksyllä 2019 vastaajat näkivät tärkeänä erityisesti nuorille suunnatun päihdekasvatuksen. Lisäksi nostettiin esille tärkeänä huumeiden välittäjien saaminen pois kadulta ja ehdotettiin rajumpia otteita huumeiden käyttöön liittyen. Myös matalan kynnyksen hoitoon pääsy, varhainen tunnistaminen ja asioihin puuttuminen ja vanhempien päihdeongelmiin puuttuminen oli vastauksissa keskeistä.

Erityisluokkaopetusta on siirretty entistä enemmän oppilaiden lähikouluun ja myös oppilashuolto on suunniteltu alueellisesti Essoten kanssa. Koulupsykologin vakansseja on neljä, mutta elokuussa 2020 täytettynä oli vain yksi vakanssi. Miten näillä resursseilla peruskoulujen oppilaat pystyvät pääsemään psykologin vastaanotolle lakisääteisten aikarajojen puitteissa?

Esiopetuksessa on yksi kuraattori, joka on toiminut Mikkelissä syksystä 2020 alkaen yhteensä 442 lapselle. Kuraattoripalvelu tuntuu niukalta ajatellen lasten ja esiopetusyksiköiden määrää.

Kaupungin synttärisaunat -tapahtumaa vietettiin torilla Mikkelin 182-vuotissyntymäpäivänä 7.3.2020. Yhteisöllinen tapahtuma keräsi paljon innokkaita saunojia.
Kuvat Katariina Asikainen.

Mikkelin peruskouluissa työskentelee viisi koulukuraattoria ja vuoden 2021 alusta kaksi yhteisöpedagogia aloitti toimintansa kouluissa. Peruskoulun oppilaista 411 eli vajaat yhdeksän prosenttia on erityisen tuen piirissä. Näistä erityisen tuen oppilaista 44 prosenttia on erityisluokalla ja 56 prosenttia oppilaista integroituneena yleisopetukseen.

Lukiossa opiskelijoille teetettiin korona-aikana kyselyitä, joissa kartoitettiin opiskelijoiden koulujaksamista ja etäopiskelun sujumista. Miten kyselyiden tuloksia hyödynnettiin?

Oppisopimusten tavoite oli 15 kpl/vuosi ja toteuma varhaiskasvatuksessa oli neljä työntekijää työllisyyspalveluiden palkkaamana oppisopimuksella. Vuosina 2018 ja 2019 oli täysin sama toteumamäärä. Mihin oppisopimusten määrällinen tavoite on perustunut?

Varhaiskasvatuksessa on käytössä yksikkökohtainen tunne- ja vuorovaikutuspolku. Kehittämisen tukena ja tunne- ja vuorovaikutuskasvattajina toimi kolme perhetutoria (varhaiskasvatuksen sosionomia) vuonna 2020 ja edelleen vuonna 2021 varhaiskasvatuksessa jatkaa neljä perhetutoria.

Kaikki peruskoulut ovat päässeet myös tunne- ja vuorovaikutus- sekä neuropsykiatrinen valmennus -koulutuksen (Nepsy) piiriin. Essote on tehnyt tiivistä yhteistyötä erityisopettajien ja opinto-ohjaajien kanssa syrjäytymisvaarassa olevien ja koulupudokkaiden auttamiseksi. Onko toiminta ollut riittävää ottaen huomioon korona-ajan tuoma etäopiskelun ja nuorten keskinäisten kontaktien väheneminen koronarajoitteiden takia? Mikkelissä myös koulukiusaamista esiintyy maan keskiarvoa enemmän ja somessa tapahtuva kiusaaminen on vaikeasti hallittava alue.

Ryhmis- ja perhepäivähoidossa on ollut asiakkaiden määrän alenemaa: ryhmis-toteuma 80,6 prosenttia, perhepäivähoito hoitajan kodissa asiakkaat -toteuma 68,6 prosenttia, perhepäivähoitopaikat yhteensä -toteuma 74,5 prosenttia. Mistä laskusuunta johtuu?

Talouden tasapainoa hakevassa Mikkelin talous- ja tulevaisuusohjelmassa (TATU) esitetään mahdollisuus luopua kunnallisesta perhepäivähoidosta vähitellen kokonaan. Vanhemmilla tulee kuitenkin olla oikeus valita, miten haluavat lapsensa hoidettavan, varsinkin kun asia koskee alle 3-vuotiaita.

Miksi varhaiskasvatuksesta ei ole tilinpäätöksessä - vaikeasti luettavien taulukoiden lisäksi - juuri minkäänlaista selventävää kirjallista koostetta eri varhaiskasvatusmuotojen osalta?

Mikkelissä on ollut runsaasti erilaisia hankkeita, muun muassa Meijän Mikkeli, Porukalla, Me uskallamme, Kiva koulu, Verso-koulutus, Resto-koulutus, Tunne- ja

vuorovaikutuskasvatus ja Harrastamisen Suomen malli. Koppa-kohtaamispaikka pääkirjaston alakerrassa on perustettu, toivottavasti tämä kokeilu jatkuu. Liikuntaan on panostettu jo varhaiskasvatuksessa Ilo kasvaa liikkuen -hankkeen ja perusopetuksen Liikkuva koulu -hankkeen avulla. Senioreille on ollut Stadiumilla Senioriliikuntavuoro, jonka toteuttamista korona haittasi.

Miten eri hankkeiden vaikuttavuutta arvioidaan esimerkiksi niiden toiminnan jatkuvuuden osalta?

Kouluterveyskyselyssä 2019 itsensä tunsi yksinäiseksi kaikissa ikäryhmissä keskivertoa useampi henkilö. Samoin kolmessa ikäryhmässä ”ei yhtään kaveria” -luvut olivat keskimääräistä suuremmat. Koulukiusaamisluvut olivat huolestuttavan suuria viime Kouluterveyskyselyssä. Puututaanko kiusaamistilanteisiin aina?

Varhaiskasvatuksessa lähiluontoympäristöä on käytetty oppimisympäristönä. Voisiko saman tehdä myös perusopetuksessa?

TVT-taidot (tieto- ja viestintäteknologiset) on aloitettu jo varhaiskasvatuksessa, niitä on jatkettu perusopetuksessa ja vahvistettu lukiossa. Samoin opettajat ovat kehittyneet TVT-taidoissa.

Waltti-kortti vähentää yksityisautoilua ja auttaa harrastuksiin pääsemisessä. Sen vaikutusta lasten ja nuorten itsenäiseen liikkumiseen ja fyysiseen aktiivisuuteen selvitetään parhaillaan Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulun ja Aalto-yliopiston tutkimushankkeessa.

Vaikeasta koronavuodesta huolimatta myös uusia toimintamalleja onnistuttiin Mikkelissä kehittämään. Esimerkkinä voidaan mainita Rantakylän yhtenäiskoulu, joka sai Kunteko 2020 -palkinnon erityisopetuksen järjestämisestä korona-aikana. Kuntekon palkitsemiskriteerinä oli tuloksellinen ja rohkea kehittämistyö.

3.6 Hyvinvoinnin ja osallisuuden lautakunta

Koronapandemian poikkeusolot vaikuttivat toimintakulujen (yhteensä 18,1 miljoonaa euroa) alittumiseen talousarvioon nähden 1,8 miljoonalla eurolla (-9,1 prosenttia). Kun toimintatuotot toteutuivat lähes talousarvion mukaisesti, toimintakate muodostui 1,8 miljoonaa euroa talousarviota paremmaksi.

Lautakunnan alaisesta toiminnasta osa on ollut kokonaan pysähdyksissä ja osaa on voitu toteuttaa uusilla tavoilla tehdä ja viedä kulttuuripalveluja asiakkaalle, esimerkiksi verkon välityksellä.

Kaupungintalolle valmistui kertomusvuonna henkilöhissi. Rakennustarkastaja Juha Häyrinen testasi hissiä tuoreeltaan keväällä 2020.

Yleiset kulttuuripalvelut olivat tauolla 15.3.-30.6. Maksulliset tapahtumat jouduttiin perumaan, samoin toimintakulut alittuivat. Kahden työntekijän palkanmaksu keskeytyi 3.4.-17.5. ja 3.4.-15.7. Kaupunginorkesterin kaikki tapahtumat peruttiin välillä 13.3.-31.7. Muusikoiden palkanmaksu keskeytettiin ajalle 16.4.-13.5. Koko syksyn konserttikausi striimattiin ja orkesteri sai valtion korona-avustusta 12 000, jonka turvin striimaukset pystyttiin tekemään.

Orkesteri teki 12 verkkokonserttia, joiden katsojamäärä oli yli 13 000. Kaupunginorkesteri teki tammikuussa palvelukotikiertueen sekä esiintyi Voimaa vanhuuteen -hankkeen päätösseminaarissa sekä siihen liittyneissä päivätansseissa. Yritystä toimia vaihtoehtoisella tavalla on ollut ja näkyvyyttäkin on saatu.

Mikkelin kaupungin museoissa vieraili yhteensä 18 253 kävijää, mikä on noin puolet edellisvuoden kävijämäärästä. Mikkelin kaupungin museoiden kaikki yleisökohteet olivat suljettuna ja tapahtumat peruutettu koronapandemian vuoksi 15.3.-30.6. Museoiden avoinna pitoon osallistuva henkilökunta (3) oli lomautettuna ajalla 19.5.-15.6.

Toteutettiinko lomautukset tasapuolisesti ja tarkoituksenmukaisesti eri palveluissa?

Julkisen taiteen työryhmä kokoontui keväällä noin kerran kuukaudessa. Miksi työryhmä ei kokoontunut loppuvuoden aikana? Mikkeli on yhtenä osallistumiskaupunkina tavoittelemassa Savonlinnaa Euroopan kulttuuripääkaupungiksi vuodeksi 2026 ja kulttuuritaidevuosi järjestetään Mikkelissä joka tapauksessa, vaikka Savonlinna ei kilpailua voittaisikaan.

Liikkuva Mikkeli 2030 -ohjelmaan liittyvät työpajat ja asiakaskyselyt toteutettiin alkuvuoden aikana ja olemassa olevien liikuntapaikkojen korjaustarpeiden kartoitus on aloitettu.

Kumppanuustalon toimintamallia viedään eteenpäin lähinnä toimintamallia kehittämällä, jolloin kumppanuus voi toteutua eri puolilla kaupunkia ilman erillistä kumppanuustalokiinteistöä. Millaista toimintamallia nyt on suunniteltu ja miten se on edennyt?

Koronapandemian takia kaupungin monet eri toiminnot keskeytettiin ja asetettiin kokoontumisrajoituksia, mikä varmasti lisäsi monien eri-ikäisten ihmisten yksinäisyyden tunnetta ja eristäytyneisyyttä. Lasten ja nuorten osallisuuden tukeminen ja heidän ja vaikuttajaryhmien kuuleminen päätöksenteossa on kaikilla tulosalueilla keskeistä. Miten tämä on käytännössä toteutunut?

Korona vaikutti pienentävästi kansalaisopiston opiskelija- ja kurssimääriin. Kirjastossa kokonaislainausmäärä

SAIMAA
GEOPARK
VISITOR
CENTER
Urpolan luontokeskus
SAIMAA
GEOPARK
FINLAND
UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

taas oli ennakoitua suurempi (talousarvio 544 000, toteuma 575 205, toteuma 105 prosenttia). Liikkuva kirjastopalvelu korvasi osittain lakkautettuja Kalevankankaan ja Lähemäen kirjastoja sekä Rantakylän kirjastoa. E-aineistojen käyttö on kasvanut voimakkaasti.

Koronaepidemia vaikutti jäähallien käyttötunteihin vähentävästi, samoin uimahallikäynnit puolittuivat. Nuorisotilat olivat osittain kiinni ja toiminta oli rajoitettua. Etsivä nuorisotyö sai enemmän ilmoituksia ja yksittäiset tapaamiskerrat lisääntyivät, mikä osaltaan kertoo nuorten kasvaneesta tuentarpeesta.

Koronatilanne rajoitteineen ja turvallisuusriskeineen esti paljolti normaalin yhdistystoiminnan. Miten yhdistyksiltä ja muilta toimijoilta kumppanuussopimusten mukaisesti hankittu toiminta palveli kaupungin tavoitteiden toteutumista vuonna 2020? Tilinpäätöksessä on todettu, että Mikkelin Teatterin sekä Mikaelin toiminta ei ole toteutunut suunnitellusti, mutta kumppanuussopimuksessa sovitut avustukset on maksettu.

3.7 Kaupunkiympäristölautakunta

Toimintakate toteutui lähes saman verran talousarviota parempana kuin edellisenäkin vuonna eli poikkeamaa oli 3,4 miljoonaa euroa.

Koronapandemian kerrotaan olevan yksi syy korjaushankkeiden tavoiteltua huonompaan toteutumiseen. Mitä muita syitä siihen oli?

Useita vuosia kestäneet kaupungin ja ELY-keskuksen neuvottelut saatiin päätökseen ja niiden tuloksena kaupungin maille perustettiin neljä uutta suojelualuetta, jotka kuuluvat METSO-suojeluohjelmaan.

Rakennusvalvonta on ollut keskeinen puheenaihe toimintakaudella ja henkilökuntaa on vaihtunut. Myönnettyjen rakennuslupien määrä on yläkanttiin suhteessa tavoitteeseen (tavoite 650 / toteutuma 776) ja tulot ovat toteutuneet 102,5 prosenttisesti. Katselmusten määrä tosin laahaa edelleen tavoitteista jäljessä (tavoite 1 100 / toteutuma 818).

Jätevesijärjestelmien uusimisessa asetusten edellyttämälle tasolle ohjelmakortissa on tavoite/mittarina “kpl /vuosi”, mutta paljonko uusimista vaativia järjestelmiä yhteensä on? Toteumana kerrotaan vain 10 kpl lupahakemuksia, mutta paljonko on toteutuneita?

Edellinen aukeama:
Ristiinan Astuvansalmen kalliomaalaukset (kuva Niko Takala) ovat osa Unescon Global Geopark -statuksen saanutta Saimaa Geoparkia. Urpolan luontokeskus toimii Geoparkin Visitor Centerinä.

Pursialan lentotuhkan hyödyntämisen kohdalla jää epäselväksi, mikä on vuoden 2020 toteuma? Toteutuma-sarakkeessa viitataan vain tuleviin mahdollisuuksiin.

Maatalouslomituksen osalta puolestaan jää epäselväksi, miten lomituspäivien määrä suhtautuu esimerkiksi maatilojen määrään? Onko toteuma hyvä vai huono, kun tavoitetta ei ole lainkaan asetettu?

Pysäköinninvalvontaan korona vaikutti monin tavoin: liikennettä oli vähemmän, tarkastajia lomautettiin ja kaupunki tarjosi tunnin maksuttoman ajan keväällä 2020. Samoin joukkoliikenteen käyttöön koronalla oli isot vaikutukset. Esimerkiksi näiltä osin vuoden 2020 luvut eivät ole suoraan vertailukelpoisia aiempien vuosien kanssa.

Myönteisiin asioihin toimialueella kuuluu myös Saimaa Geoparkin saama näkyvyys sekä Urpolan luontokeskuksen hieno kävijämäärä koronasta huolimatta tai ehkä juuri sen takia. Retkisatama-verkoston kunnostettujen kohteiden määrästä ei ole tilinpäätöksessä mainintaa, samoin ei myöskään Kaihun kävijämäärän kehittymisestä.

Yleiskaavojen erikoinen toteumaprosentti (0,7 %) johtuu siitä, että Ristiinan yleiskaava ei vielä saanut lainvoimaa, koska valtuuston päätöksestä on tehty valitus. Kyseessä on hyvin iso maantieteellinen alue, ja kun toteuma määritellään pinta-alana, prosentti jää hyvin pieneksi.

Tilavaraukset, mm. luistelukenttien varausten epäselvyys, puhututti kaupunkilaisia talvella. Tavoitteeksi on asetettu varausjärjestelmän selkiyttäminen, ja tilinpäätöksessä todetaan, että *”kehittämistyö jatkuu”*, mutta mitä konkreettista on tehty?

Vuoden 2019 arviointikertomukseen annetussa selvityksessä on kerrottu, että ulkoistetuista satamapalveluista on kerätty asiakaspalautetta. Millaista asiakaspalautetta niistä on saatu ja mihin toimenpiteisiin se on johtanut tai johtamassa?

3.8 Liikelaitokset ja Etelä-Savon pelastuslaitos

Mikkelin Vesiliikelaitos

Kuten kuluneena talvena on käynyt ilmi, tarkastuslautakunnan aiempina vuosina tekemät havainnot ja kysymykset vesiliikelaitoksen talousseurannasta sekä jätevedenpuhdistamon kokonaiskustannuksista ovat olleet aiheellisia.

Puhdistamohankkeesta tehtiin sisäinen tarkastus, jossa tehtiin samansuuntaisia havaintoja. Tarkastuksen

tulokset ja niiden aiheuttamat toimenpiteet ovat käsittelyssä kuluvan vuoden puolella. Asiasta on myös perustettu oma tiedotussivusto. Sen mukaan hankkeen kokonaiskustannuksiksi arvioidaan tulevan noin 75,5 miljoonaa euroa. Kaupunginhallituksen syksyllä 2020 antamassa vastineessa vuoden 2019 arviointikertomukseen oli ilmoitettu luku 69 miljoonaa euroa.

Puhdistamon pääurakkasopimus jouduttiin purkamaan urakoitsijaan liittyvien epävarmuustekijöiden takia ja maaliskuusta 2020 alkaen vesilaitos jatkoi rakentamista projektinjohtopalvelu-urakkamuodolla. Urakoitsija on jättänyt purkamisesta kanteen käräjäoikeudelle ja kaupunki tulee jättämään vastakanteen pääurakoitsijan työsuorituksesta. Onneksi varsinainen puhdistamon rakennusurakka on valmistumassa alkuperäisen aikataulun mukaisesti.

Vesilaitostoiminnassa saavutettiin kaupunginvaltuuston asettamat toiminnalliset tavoitteet muutoin, mutta Anttolan jätevesipuhdistamossa puhdistusvaatimuksiin ei päästy kaikilta osin. Vesijohtoveden laatu säilyi hyvänä. Ylivuototilanteita oli vuoden aikana vain yksi.

Uusien kaavoitusalueiden vesijohtoverkostoja rakennettiin ja vanhoja verkostoja saneerattiin. Tutkimus- ja kehittämistyö yliopistojen (LUT, Aalto) kanssa jatkui. Vuosi 2020 oli viimeinen, jolloin huleveden käsittelyn vastuu oli osittain vesiliikelaitoksella. Kuluvan vuoden alusta vastuu siirtyi kokonaan kaupungille.

Mikkelin kaupungin liikelaitos Otavia

Otavian verkko-opiskelijoiden määrä on kasvanut. Samoin on kasvanut koulutuksen hyväksyttävästi suorittaneiden määrä. Yhteistyötä tehdään yli 30 kunnan oppilaitosten kanssa. Maahanmuuttajien työllistymistä on edistetty KATE-hankkeen avulla.

Liikelaitoksen sitova ylijäämätavoite 8 000 euroa ylittyi huomattavasti. Tilikauden tulos on lähes 0,7 miljoonaa euroa ylijäämäinen. Henkilöstökulut ylittyivät 11 586 euroa. Peruskoulun opiskelijamäärä sekä vapaan sivistystyön opiskelijaviikot ovat kasvaneet huomattavasti talousarvioon nähden (130,9 % ja 123,0 %).

Otavia toteutti hankkeen, jolla edistetään vaikeassa asemassa olevien työllistymistä. Tulos oli: 166 osallistui, 3 uutta yritystä, 18 henkilöä työllistyi ja 16 siirtyi opiskelemaan. Vuoden 2020 lopussa Otavialla oli ulkopuolista rahoitusta saavia hankkeita käynnissä 17.

Opetus- ja kulttuuriministeriö (OKM) on joulukuussa 2019 tehnyt 15,65 miljoonan euron takaisinperintäpäätöksen koskien Mikkelin kaupungin liikelaitos Otavian (entinen Otavan Opiston liikelaitos) nettilukiotoiminnan valtionosuuksia. Kaupunki teki oikaisuvaatimuksen, jonka perusteella OKM 16.6.2020 antamassaan päätöksessä kohtuullisti takaisinperittävää summaa 2,4 miljoonalla eurolla. Muilta osin oikaisuvaatimus hylättiin. Mikkelin kaupunki on jättänyt OKM:n päätöksestä valituksen hallinto-oikeuteen.

Etelä-Savon pelastuslaitos (taseyksikkö)

Pelastuslaitoksen tavoitteena on onnettomuuksien ennaltaehkäisy, pelastustoiminta, varautuminen eri häiriötilanteisiin ja suuronnettomuuksiin sekä toimimaan poikkeusoloissa yhteistyössä muiden toimijoiden ja viranomaisten kanssa. Paloasemia on 34, joista Savonlinnan, Mikkelin, Pieksämäen ja Sulkavan paloasemat toimivat 24/7 periaatteella.

17.12.2020 on tehty palvelutasopäätös vuosille 2021-2023 ja palvelut järjestetään sen mukaisesti.

Talousarvio päätetään vuosittain Mikkelin kaupungin talouden ja toiminnan suunnitteluaikataulun mukaisesti.

Koronan aiheuttamat poikkeusolot vaikuttivat merkittävästi pelastuslaitoksen toimintaan. Omat toiminnat on turvattu ja varauduttu muitten viranomaisten auttamiseen.

Valmiusfoorumi kokoontui toimintavuoden aikana 44 kertaa vaihtamaan tietoja koronatilanteesta kuntien ja eri viranomaisten kesken. Valmiusfoorumin saama palaute on ollut hyvää toimintaan osallistuneilta.

Pelastustehtäviä oli 3 392 ja niissä oli vähennystä vuoteen 2019 verrattuna -261 tehtävää. Toimintatuotot olivat 16,7 miljoonaa euroa ja ne pienenivät edellisestä vuodesta 0,5 prosenttia, toimintakulut olivat 16,2 miljoonaa euroa ja ne pienenivät 0.6 prosenttia.

Talousarvioon verrattuna tulojen toteutuma oli 95,4 prosenttia ja menojen toteutuma 95,1 prosenttia. Vuoteen 2019 nähden henkilöstömenot pienenivät 3,52 prosenttia ja palvelujen ostot pienenivät puolestaan 9,0 prosenttia.

Investointeja on tehty toimintavuoden aikana 0,6 miljoonan euron edestä, mm. hankittiin sammutusauto Mikkeliin, säiliöauto Pieksämäelle ja öljyntorjuntavene Ristiinaan.

Kuten edellisinäkin vuosina vapaapalokuntien hyödyntäminen on ollut suuri voimavara koko pelastuslaitokselle. Samalla on tehty merkittävää nuorisotyötä.

3.9 Konsernin tavoitteiden toteutuminen

Mikkelin kaupunkikonsernin muodostavat Mikkelin kaupunki ja sen määräysvallassa olevat tytäryhteisöt. Tytäryhteisöistä 11:lle oli asetettu valtuustoon nähden sitovat tavoitteet vuoden 2020 talousarviossa. Seuraavassa taulukossa on lyhyesti kommentoitu näiden yhtiöiden eräiden tavoitteiden toteutumista:

Etelä-Savon Energia Oy (konserni)	Konsernin liikevaihto väheni edellisvuodesta noin 4,6 miljoonaa euroa ollen 45,8 miljoonaa euroa. Liikevaihdon vähenemisen syynä oli mittaushistorian lämpimin sää, ja koronapandemian taloutta hidastavan vaikutuksen vuoksi tilikauden tappio oli 0,76 miljoonaa euroa. Investoinnit pienenivät edellisestä vuodesta 2,7 miljoonaa euroa ollen kokonaisuutena 11,7 miljoonaa euroa. ESE-yhtiöt muuttivat alkuvuodesta 2020 Kiinteistökehitys Naistinki Oy:n vuokralaiseksi Rantakylään ja emoyhtiö täytti syksyllä 120 vuotta. Emoyhtiö maksoi kaupungille osinkoa 2,0 miljoonaa euroa. Konsernin velkamäärä kasvoi 4,7 miljoonaa euroa ja omavaraisuusaste laski 16,1 prosenttiin.
Etelä-Savon Koulutus Oy	Yhtiön liikevaihto oli 29,8 miljoonaa euroa ja tulos voitollinen 1,7 miljoonaa euroa. Tulos ylitti talousarvion, kun lisäsuoritepäätöksillä saatiin valtionosuuksia, jotka kirjanpitolautakunnan kirjaamislausunnon mukaan piti tulouttaa vuodelle 2020. Nämä lisäsuoriterahat 1,9 miljoonaa euroa käytetään toimintaan ja kuluihin pääosin vuonna 2021, mikä heikentää vuoden 2021 tulosta. Raviradantien 8-10 tiloista luovuttiin ruokalatilaa lukuun ottamatta.
Kiinteistökehitys Naistinki Oy	Liikevaihto oli 5,5 miljoona euroa, joka oli lähes 0,4 miljoonaa euroa suurempi kuin vuonna 2019. Tulos oli voitollinen 0,31 miljoonaa euroa. Yhtiö maksoi kaupungille osinkoa 0,3 miljoonaa euroa. Merkittävimmät investoinnit olivat Mölnlycken investoinnin valmistuminen ja Kansalliskirjaston sanomalehtivaraston saneeraus.
Metsäsairila Oy	Yhtiö liikevaihto kasvoi ollen nyt 6,6 miljoonaa euroa ja tilikauden voitto oli 0,5 miljoonaa euroa. Tuloksen parannus johtuu siitä, että yrityksille tarjottavien jätteenkäsittelypalvelujen myyntituotot olivat budjetoitua korkeampia. Kaupungille maksettiin osinkoa 0,5 miljoonaa euroa.
Mikalo Oy	Yhtiön liikevaihto pysyi lähes ennallaan ollen 22,2 miljoonaa euroa ja tilikauden voitto oli 0,03 miljoonaa euroa. Käyttöaste oli 94 prosenttia. Asuntojen kysyntä kohdistuu entistä voimakkaammin yksiöihin ja pieniin kaksioihin. Sijainnilla on entistä suurempi merkitys. Kuluvan vuoden aikana valmistui uudiskohde Saarnikatu 4-10, joka on 27 huoneiston rivitalohanke. Samoin valmistui Kattilansillan päiväkoti, joka vuokrattiin Mikkelin kaupungille 25 vuoden vuokrasopimuksella
Mikkelin Asumisoikeus Oy	Käyttöaste oli keskimäärin 91 prosenttia, joten talousarviossa asetetusta tavoitteesta 97 prosenttia jäätiin reilusti. Liikevaihto oli 1,8 miljoonaa euroa. Tilikaudella valmistui uudiskohde Mannerheimintie 32, huoneistoala 1 423,5 m2 ja 30 huoneistoa. Hankkeen kokonaiskustannukset olivat 4,8 miljoonaa euroa.
Mikkelin Jäähalli Oy	Liikevaihto oli 0,7 miljoonaa euroa. Toimitusjohtajaksi vaihtui Kyösti Ylijoki 1.4.2020 alkaen. Omistajapoliittiset toimenpiteet eri toimintojen yhdistämiseksi Kalevankankaan alueella eivät toteutuneet muun muassa koronan takia.
Mikkelin kehitysyhtiö Miksei Oy	Yhtiön liikevaihto kasvoi 5,2 miljoonaan euroon ja yhtiön tulos oli hieman tappiollinen. Uusia yrityksiä perustettiin 112 kpl kun tavoite oli 160. Koronavuonna uusien asiakkuuksien hankinta kasvoi tavoitteesta 1 000 kpl ollen 1 557.
Mikkelin opiskelija-asunnot Oy	Toteutunut käyttöaste 84,7 prosenttia jäi 92 prosentin tavoitteesta reilusti. Liikevaihto pieneni hieman eli 3,9 miljoonaan euroon johtuen opiskelijoiden siirtymisestä etäopiskeluun. Tilikauden aikana vaihtui toimitusjohtaja eläköitymisen takia, toimitusjohtajana aloitti 1.3.2020 Hannu Sormunen.
Mikkelin Oppilaitoskiinteistöt Oy	Taloudelliset tavoitteet toteutuivat lähes suunnitelman mukaisesti. Raviradantie 8-10:n tiloihin saatiin korvaavia asiakkaita opetustoiminnan siirryttyä sieltä ruokalatilaa lukuun ottamatta pois. Hotelli Uusikuulle saatiin ESEDUn toiminnan lakattua uusi vuokralainen ja toiminta jatkuu.
Mikkelin Ravirata Oy	Yhtiön liikevaihto pieneni koronan takia noin 40 prosenttia ollen 0,5 miljoonaa euroa. Tilikauden tulos oli tappiollinen 0,03 miljoonaa euroa. Merkittävät investoinnit tilikauden aikana oli kavioura- ja sähköinvestointien sekä valjastuskatoksen loppuunsaattaminen. Uusi kavioura on osoittanut nopeutensa ja se on Suomen nopein kavioura.

Anttolan yhtenäiskoulun liikuntasali oli yksi vuoden 2020 investoinneista. Kuvassa opettaja Tuulia Lantta liikkuu oppilaidensa kanssa aurinkoisessa kevätsäässä.

Kaupungin konsernirakenteessa ei tapahtunut muutoksia vuoden 2020 aikana.

Tarkasteltaessa konserniin kuuluvien tytäryhtiöiden osuutta kuntakonsernin tilikauden 2020 yli-/alijäämistä olivat niiden suurimmat erot vuoteen 2019:

- Etelä-Savon Energia -konserni - 4,95 miljoonaa euroa
- Etelä-Savon Koulutus Oy + 2,1 miljoonaa euroa
- Kiinteistökehitys Naistinki Oy + 0,05 miljoonaa euroa
- Metsäsairila Oy + 0,13 miljoonaa euroa
- Mikalo Oy - 0,15 miljoonaa euroa
- Mikkelin Oppilaitoskiinteistöt Oy + 0,05 miljoonaa euroa

Mikkelin kaupungin tilinpäätökseen on sisällytetty merkittävimpien konserniyhtiöiden osalta myös toimitusjohtajien ja hallitusten jäsenten nimet. Tämä on tuonut osaltaan läpinäkyvyyttä toimintaan kuten 1.6.2017 voimaan tulleen kuntalain 47 §:n pykälän määräyksissä edellytetään. Lain ja sen perusteluteksten mukaan kunnan tytäryhteisön hallituksen kokoonpanossa on otettava huomioon yhteisön toimialan edellyttämä riittävä talouden ja liiketoiminnan asiantuntemus. Lisäksi hallituksen kokoonpanon tulisi mahdollistaa tehtävien tehokas hoitaminen, mikä korostuu erityisesti kilpailluilla markkinoilla toimimisessa ja kannattavan liiketoiminnan johtamisessa.

4. Talous ja investoinnit

4.1 Tilikauden tuloksen muodostuminen, talous ja tunnusluvut

Mikkelin kaupungin tilinpäätös vuodelta 2020 oli 9,4 miljoonaa euroa ylijäämäinen. Tulos vahvistui näin ollen edellisen vuoden 18,1 miljoonan alijäämästä peräti 27,5 miljoonalla eurolla. Kaupungin taseessa on tilinpäätöksen jälkeen kertyneitä alijäämiä 32,7 miljoonaa euroa. Alkuperäinen talousarvio vuodelle 2020 oli kolme miljoonaa euroa alijäämäinen.

Talousarviota parempaan tilikauden tulokseen vaikuttivat seuraavat merkittävät tulo- ja menopoikkeamat:

- Mikkeli sai vuonna 2020 koronakriisin vuoksi tukia noin 17,6 miljoonaa euroa:
    - peruspalvelujen valtionosuuskorotukset noin 13 miljoonaa euroa
    - yhteisöveron jako-osuuden korotus 3,5 miljoonaa euroa
    - verotulojen maksun lykkäysmenettelyn kompensointi noin 1,1 miljoonaa euroa (tämä peritään takaisin vuosien 2021-2022 aikana)
- Essoten kuntalaskutus ylitti alkuperäisen talousarvion 9,1 miljoonalla eurolla ja vuoden 2020 toteutuma oli 210,6 miljoonaa euroa
- kunnallisverotulot nousivat edellisvuodesta 15,8 miljoonalla eurolla, vaikka alkuperäisen talousarvion tavoite alittui koronan vaikutusten vuoksi lähes neljällä miljoonalla eurolla (kunnallisveroprosenttia korotettiin 1,5 prosenttiyksiköllä 22 prosenttiin vuodelle 2020)
- Mikkeli sai 2,3 miljoonaa euroa harkinnanvaraista valtionosuutta
- kertaluontoisia arvonalentumisia kirjattiin noin 4,6 miljoonaa euroa (suurimmat yksittäiset alaskirjaukset aiheutuivat puretusta Urpolan koulusta noin 2,3 miljoonaa euroa sekä tyhjillään olevasta Urheilupuiston koulusta noin 1,3 miljoonaa euroa)

Mikkelin kaupungin tuottojen (toimintatuotot, verotulot ja valtionosuudet) kokonaismäärä oli yhteensä 415,1 miljoonaa euroa (383,1 miljoonaa euroa vuonna 2019). Valtionosuudet kasvoivat edellisestä vuodesta 21,9 miljoonalla eurolla (19,1 prosenttia) ja verotulot 18,5 miljoonalla eurolla (9,1 prosenttia).

Koronaepidemian vaikutus valtionosuuksiin ja verotuloihin oli yhteensä 17,6 miljoonaa euroa. Koronaepidemian aiheuttamien tulonmenetysten, lisäkulujen ja saatujen säästöjen nettomääräksi on arvioitu 10,6 miljoonaa euroa, joten koronan takia saatujen tukien ja epidemian negatiivisten talousvaikutusten nettovaikutus tilikauden tulokseen on noin seitsemän miljoonaa euroa positiivinen.

Seuraavalla sivulla on taulukkona koronan nettovaikutukset -10,6 miljoonaa euroa Mikkelin vuoden 2020 talouteen (vs. talousjohtajan esitys tarkastuslautakunnan kokouksessa 30.3.2021):

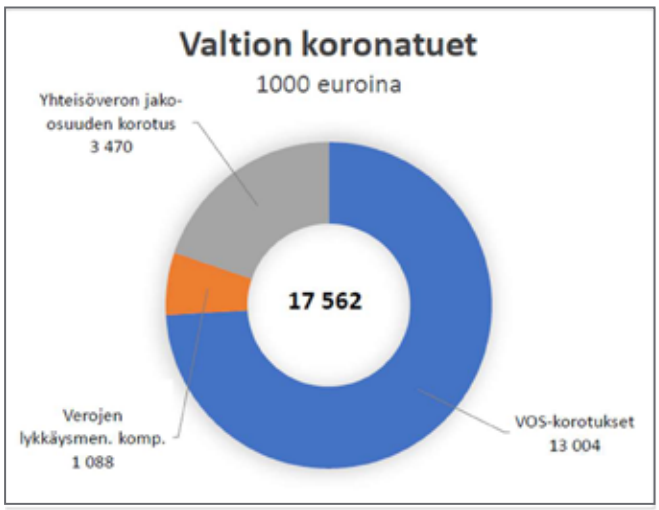

Koronan meno- ja tulovaikutuksia

- Essoten laskutus (koronavaikutus nettona) + 5,7 milj€
- Kunnallisverotulon alitus n. 4 milj€
- Toimintatuottojen menetykset (suorat vaikutukset nettona, arvio) n. 2 milj. €
- TMT-maksun ylitys 1,2 milj.€
- Kirjanpidon suorat "koronakulut" n. 1,2 milj. €
- Lomautukset, palkanmaksukeskeytykset, säästöarvio 1,5 milj€
- Säästö työllistämis-, oppisopimus- ja kesätyöpalkoista n. 1 milj€
- Säästö (koronan osuuden arvio) avustuksista, aineista, tarvikkeista, tavaroista n. 1 milj€
- **Yllä olevien tulosvaikutus nettona n. -10,6 milj€**

Toimintakate kasvoi 10,6 miljoonaa euroa (3,3 prosenttia) edellisestä vuodesta ollen -328,4 miljoonaa euroa (-317,7 miljoonaa euroa vuonna 2019). Mikkelin talouden tasapainotusohjelmien yksi keskeinen tavoite on toimintakatteen kasvun hillintä kuluja sopeuttaen ja palvelurakenteita uusien.

Vuosikate oli 34,3 miljoonaa euroa ja se vahvistui 31,2 miljoonaa euroa edellisestä vuodesta. Vuosikate asukasta kohden oli noin 653 euroa (59 euroa vuonna 2019). Vuosikatteen nousua selittävät suurelta osin kaupungin saamat koronatuet sekä harkinnanvarainen valtionosuus.

Poistot ja arvonalentumiset olivat yhteensä noin 25 miljoonaa euroa.

Nettoinvestoinnit olivat yhteensä 46,8 miljoonaa euroa (33,8 miljoonaa euroa vuonna 2019), josta Metsä-Sairilan jätevedenpuhdistamon osuus oli 27,5 miljoonaa euroa. Vuoden 2020 talousarviossa jätevedenpuhdistamon rakentamiseen oli varattu määrärahaa 18,0 miljoonaa euroa, tilikauden aikana siihen myönnettiin lisämäärärahaa 6,4 miljoonaa euroa ja vielä tilikauden päättymisen jälkeen valtuusto 15.3.2021 § 38 hyväksyi määrärahan ylittymisen 3,1 miljoonalla eurolla.

Toiminnan ja investointien rahavirta oli yhteensä -13,5 miljoonaa euroa, kun se vuonna 2019 oli -33,3 miljoonaa euroa. Investointien tulorahoitusprosentti oli 70,1.

Antolainasaamiset kasvoivat vuonna 2020 noin 18,1 miljoonalla eurolla, kun edellisenä vuonna vastaava luku oli 0,15 miljoonaa. Muutos selittyy ns. konsernipankkitoiminnan aloittamisella, jolla tavoitellaan koko kaupunkikonsernille kokonaisedullisempaa rahoitusta.

Kaupungin lyhytaikaiset saamiset olivat tilinpäätöksessä 21,4 miljoonaa euroa ja lyhytaikaiset velat 96.9 miljoonaa euroa. Vastaavasti pitkäaikaisia saamisia oli 1,2 miljoonaa euroa ja pitkäaikaisia velkoja 249,8 miljoonaa euroa. Rahat ja pankkisaamiset olivat 38 000 euroa.

Lainamäärä kasvoi edellisestä vuodesta 26,7 miljoonalla eurolla ollen tilinpäätöksessä 278,5 miljoonaa euroa. Pitkäaikaista uutta lainaa nostettiin 65 miljoonaa euroa, pitkäaikaisia lainoja lyhennettiin 20 miljoonalla eurolla ja lyhytaikaiset lainat vähenivät 18,3 miljoonalla eurolla.

Taseen loppusumma 546,9 miljoonaa euroa kasvoi edellisestä vuodesta 33,1 miljoonalla eurolla.

Taseen tunnusluvut ja niiden vertailu kriisikuntakriteereihin

Nykyiset kriisikuntakriteerit ovat:

1. peruskunta ei pysty kattamaan taseeseensa kertynyttä alijäämää neljässä vuodessa; tai
2. kuntakonsernilla on kertynyttä alijäämää yli 1 000 euroa asukasta kohden viimeisessä tilinpäätöksessä ja sitä edeltävässä tilinpäätöksessä vähintään 500 euroa; tai
3. kaikki neljä seuraavista kriteereistä täyttyvät kahden peräkkäisen vuoden aikana:
   - 3.1. kuntakonsernin vuosikate on negatiivinen
   - 3.2. kunnan tuloveroprosentti on +1 prosenttiyksikköä yli kuntien keskiarvon

3.3. kuntakonsernin asukasta kohden laskettu lainamäärä ylittää 50 prosentilla maan keskiarvon

3.4. kuntakonsernin suhteellinen velkaantuneisuus on yli 50 prosenttia

Nykyisin sovellettavat kriisikuntakriteerit on otettu käyttöön kahdessa vaiheessa. Kriteeriä 1 sovelletaan vuoden 2015 tilinpäätöksestä alkaen ja muita kriteerejä vuoden 2017 tilinpäätöksestä alkaen.

Kriisikuntakriteereitä on uudistettu 1.3.2019 voimaan tulleella uudella kuntalain 118 §:llä. Mittariston rakenne säilyy ennallaan, mutta tunnuslukuja ja niiden raja-arvoja on muutettu. Uusia raja-arvoja sovelletaan ensimmäisen kerran vuonna 2022 vuosien 2020 ja 2021 tilinpäätösten tunnuslukujen perusteella. Siihen asti sovelletaan aiemmin voimassa olleita kriisikuntakriteereitä.

Seuraavassa tarkastellaan Mikkelin kaupungin ja kaupunkikonsernin tunnuslukujen kehittymistä ja tulevaisuuden näkymiä nykyisten kriisikuntakriteerien valossa.

1 Kaupungin taseeseen kertynyt yli/alijäämä on kehittynyt seuraavasti:

31.12.2017	4,9 miljoonaa euroa
31.12.2018	- 8,5 miljoonaa euroa
31.12.2019	-42,2 miljoonaa euroa
31.12.2020	-32,7 miljoonaa euroa

2 Kuntakonsernin taseeseen kertynyt alijäämä/asukas

Mikkelin kaupunkikonsernilla on taseessa ylijäämää/asukas seuraavasti (raja-arvo 1 000 euroa/asukas):

31.12.2017	1 105 euroa/asukas
31.12.2018	865 euroa/asukas
31.12.2019	384 euroa/asukas
31.12.2020	575 euroa/asukas*

* Asukkaita kohden lasketuissa tunnusluvuissa on käytetty Tilastokeskuksen ennakkotietoa Mikkelin asukasmäärästä 31.12.2020, 52 604 asukasta.

Mikkelin kaupunkikonsernilla on taseessa ylijäämää/asukas seuraavasti (raja-arvo 500 euroa/asukas):

31.12.2017	1 123 euroa/asukas
31.12.2018	1 105 euroa/asukas
31.12.2019	865 euroa/asukas
31.12.2020	384 euroa/asukas*

* Asukkaita kohden lasketuissa tunnusluvuissa on käytetty Tilastokeskuksen ennakkotietoa Mikkelin asukasmäärästä 31.12.2020, 52 604 asukasta.

3.1. Kuntakonsernin vuosikate

Mikkelin kaupunkikonsernin vuosikatteet ovat olleet vuosittain seuraavat:

2017	54,8 miljoonaa euroa
2018	35,1 miljoonaa euroa
2019	37,4 miljoonaa euroa
2020	66,3 miljoonaa euroa

3.2. Kunnan tuloveroprosentti on + 1 prosenttiyksikköä yli kuntien keskiarvon

Mikkelin veroprosentti on 22,00. Veroprosentti on sallituissa rajoissa, jos se on korkeintaan 20,97.

3.3. Kuntakonsernin asukasta kohden laskettu lainamäärä ylittää 50 prosentilla maan keskiarvon (raja-arvo yli 10 656 euroa)

Kaupungin lainamäärä on kehittynyt seuraavasti:

	Lainamäärä milj. euroa	Lainamäärä euroa /asukas
2016	200,7	3 683
2017	197,7	3 642
2018	216,6	4 022
2019	251,8	4 738
2020	278,5	5 295 *

* Asukkaita kohden lasketuissa tunnusluvuissa on käytetty Tilastokeskuksen ennakkotietoa Mikkelin asukasmäärästä 31.12.2020, 52 604 asukasta.

Mikkelin kaupunkikonsernin velkamäärä on kehittynyt seuraavasti:

31.12.2017	505,2 miljoonaa euroa	9 308 €/asukas
31.12.2018	523,5 miljoonaa euroa	9 723 €/asukas
31.12.2019	581,0 miljoonaa euroa	10 932 €/asukas
31.12.2020	476,9 miljoonaa euroa	11 497 €/asukas*

* Asukkaita kohden lasketuissa tunnusluvuissa on käytetty Tilastokeskuksen ennakkotietoa Mikkelin asukasmäärästä 31.12.2020, 52 604 asukasta.

3.4. Kuntakonsernin suhteellinen velkaantuneisuus

Mikkelin kaupunkikonsernin suhteellinen velkaantuneisuus on ollut seuraava (raja-arvo vähintään 50 %):

31.12.2017	99,7 prosenttia
31.12.2018	106,0 prosenttia
31.12.2019	115,1 prosenttia
31.12.2020	111,5 prosenttia

Vuonna 2020 kriisikuntakriteerien raja-arvot ylittyivät kaupungin tuloveroprosentin, konsernilainamäärän ja kaupunkikonsernin suhteellisen velkaantuneisuuden kohdalla.

Luvuista voidaan kuitenkin todeta, että nykyisten kriteerien täyttymiseltä vältytään vielä toistaiseksi. Vuodesta 2018 alkaen kaupungin taseeseen muodostunut alijäämä on katettava vuoden 2023 loppuun mennessä. Kaupungin taseessa on vuoden 2020 tilinpäätöksessä kertyneitä alijäämiä 32,7 miljoonaa euroa.

4.2 Investoinnit

Kaupungin nettoinvestoinnit olivat 46,8 miljoonaa euroa (33,8 miljoonaa euroa vuonna 2019).

Metsä-Sairilan jätevedenpuhdistamon osuus kaikista investoinneista oli noin 27,5 miljoonaa euroa ja vesilaitoksen muut investoinnit olivat 2,1 miljoonaa euroa. Jätevedenpuhdistamon rakentamiseen on käytetty 31.12.2020 mennessä rahaa yhteensä lähes 72,3 miljoonaa euroa.

Peruskaupungin nettoinvestoinnit olivat 16,8 miljoonaa euroa ja Etelä-Savon pelastuslaitoksen 0,5 miljoonaa euroa.

Mikalo Oy rakennutti Kattilansillan uuden päiväkodin ja kaupunki on tehnyt tiloista pitkän vuokrasopimuksen.

Kaupungin suurimpia investointeja olivat:

- Rantakylän päiväkodin rakennustyöt 2,8 miljoonaa euroa, kohde valmistuu 2021
- Sodan ja rauhan keskus Muistin tilat Päämajataloon 1,8 miljoonaa euroa (netto)
- VT5 välillä Tuppurala-Nuutilanmäki yhteishanke Väyläviraston kanssa 1,7 miljoonaa euroa
- Vt13-Otavankatu turbokiertoliittymän rakentaminen 1,6 miljoonaa euroa
- Katujen rakentaminen (mm. Ankkurikatu, Ylännetie, Metsurinraitti, Sinirinnankatu ja Tanhutie) 1,5 miljoonaa euroa
- Tuppuralan koulun rakentamismenot 1,3 miljoonaa euroa ja tulot 1,2 miljoonaa, nettovaikutus -0,1 miljoonaa euroa
- Kalevankankaan jalkapallohallin uusiminen 1,3 miljoonaa euroa
- Kaupungin virastotalon peruskorjaus noin miljoona euroa
- Ecosairilan hanke noin miljoona euroa
- Eteläinen aluekoulu / korvaava piha-alueen ja kaukalon uudistaminen 0,7 miljoonaa euroa
- Pyöräilyn ja kävelyn edistäminen 0,6 miljoonaa euroa
- Rantakylän kivikoulun saneeraus 0,4 miljoonaa euroa
- Anttolan yhtenäiskoulun liikuntasalin loppuun saattaminen 0,4 miljoonaa euroa
- Anttolan Norpanhovin päiväkodin korjaustyöt 0,3 miljoonaa euroa
- Kaupungintalon henkilöhissi 0,3 miljoonaa euroa

4.3 Talouden tasapainottaminen

Jos kunnan tai kuntakonsernin taseessa on kattamatonta alijäämää, toimintakertomuksessa on tehtävä selkoa talouden tasapainotuksen toteutumisesta tilikaudella sekä voimassa olevan taloussuunnitelman riittävyydestä talouden tasapainottamiseksi. Tämä selonteko on esitetty tilinpäätöksen sivuilla 58-59.

Selonteossa viitataan kaupunkirakenneselvityksessä, palvelusuunnitelmassa sekä talous- ja tulevaisuusohjelmassa vahvistettuihin talouden tasapainottamistoimenpiteisiin. Edelleen selonteossa todetaan, että *”Koonti tasapainotusohjelmien toimenpiteistä ja euromääräisistä tavoitteista vuosille 2019-2024 on esitetty vuoden 2021 talousarvion kohdassa 4.4 (kuntalain 110 § mukaiset yksilöidyt toimenpiteet talouden tasapai-*

nottamiseksi).” Eikö tässä kohdassa tilinpäätöstä olisi ollut perusteltua esittää yhteenvetotaulukko vuodelle 2020 suunnitelluista ja toteutuneista tasapainottamistoimenpiteistä euromäärineen?

Tasapainottamistoimenpiteiden todetaan toteutuneen vuosina 2019-2020 yhteensä 20,5 miljoonan euron kokonaisvaikutuksilla käyttötalouteen, kun toteutumatarkistukset on tehty tilinpäätöksen laatimisen yhteydessä muun muassa verotulojen lopullisen toteuman perusteella. Tasapainottamistoimenpiteiden toteutunutta euromääräistä kokonaisvaikutusta vuoden 2020 käyttötalouteen ei ole kerrottu tilinpäätöksessä.

Vuoden 2020 merkittävimmät yksittäiset poikkeamat tasapainotustoimenpiteissä olivat:

- Essotelle asetetut säästötavoitteet jäivät kokonaan toteutumatta, kun kuntalaskutus toteutui 9,1 miljoonaa euroa arvioitua suurempana
- verotulot jäivät talousarviotavoitteita alhaisemmiksi kunnallisveroprosentin korotuksesta huolimatta; kunnallisverotulojen kasvusta noin 11,7 miljoonaa euroa kertyi veroprosentin korotuksen takia (vaje 1,3 miljoonaa euroa)
- kiinteistöverojen noston vaikutus oli ainoastaan 0,4 miljoonaa euroa kun tavoite oli 2 miljoonan euron lisätulo (vaje 1,6 miljoonaa euroa)
- henkilöstömenot alittuivat 6,2 miljoonalla eurolla alkuperäiseen talousarvioon nähden ja ne vähenivät edellisestä vuodesta 2,6 miljoonalla eurolla

Päiväkoti- ja koulurakenneuudistukseen suunnitellut suuret investointihankkeet ovat viivästyneet, joten niistä saatavien säästöjen toteutuminen viivästyy ja jakautuu useammille vuosille. Näiden investointien yhteismäärä on vuosina 2021-2024 noin 45 miljoonaa euroa.

Tilinpäätöksessä todetaan, että

- kertyneiden alijäämien kattaminen ei käyttötaloutta sopeuttamalla tule alijäämien suuren määrän vuoksi onnistumaan vuoden 2023 loppuun mennessä
- alijäämien kattamisessa onnistuminen edellyttää joko valmisteilla olevan energiaomaisuusjärjestelyn kautta saatavan myyntivoiton toteutumista tai muuta mittaluokaltaan merkittävää kertaluontoista tuloerää

Vuoden 2021 talousarviokirjassa todetaan, että Mikkelin kaupungin talous on suunnitelmakaudella

2021-2024 saatu ylijäämäiseksi merkitsemällä 70 miljoonan euron kertaluontoinen myyntivoitto vuodelle 2023 satunnaisten tuottojen erään. Talousarviokirjasta ei ilmene, mistä tuo nimenomainen euromäärä on johdettu.

Tarkastuslautakunta korostaa, että talouden tasapainottaminen ja kertyneiden alijäämien kattaminen vuoden 2023 loppuun mennessä edellyttää konkreettisia ja ripeitä ratkaisuja toimenpiteineen. Kesällä 2021 valittava uusi valtuusto saa tämän vuoksi varsin haasteellisen perinnön, kun se joutuu nopealla aikataululla tekemään merkittäviä taloudellisia päätöksiä kaupungin talouden oikaisemiseksi.

5. Muut havainnot

5.1 Henkilöstöraportti

Vuosi 2020 oli erittäin poikkeuksellinen koronapandemian vuoksi, minkä takia toimintaa ja lukuja on ollut haasteellista verrata edellisiin vuosiin. Työhyvinvointi ja sen johtaminen on edelleen ollut kehittämisen painopisteenä rinnan tavoiteorganisaation toteuttamisen kanssa.

Työelämän laatua ja tuottavuutta kuvaava QWL-indeksi 58,1 prosenttia oli kertomusvuonna pienessä laskussa (60,1 prosenttia vuonna 2019). Tuloksen perusteella tuottavuutta on mahdollista nostaa. Osaamisen kehittämisen painopistealueet olivat johtaminen ja esimiestyö.

Työhyvinvointi ja sen johtaminen

Vuoden 2020 pandemiatilanne on haastanut työhyvinvointia. Pandemian aiheuttaman terveydellisen epävarmuuden ja sen siirrännäisvaikutusten lisäksi kuormitusta ovat lisänneet äkillinen, ennakoimaton etätyöhön siirtyminen sekä muut erityiset työjärjestelyt.

Hyvällä esimiestyöllä ja prosessien sujuvuudella on suuri merkitys työhyvinvoinnin kannalta.

Työhyvinvoinnin mittarina käytetään puolivuosittain toteutettavaa Pulssi-työhyvinvointikyselyä. Pulssi-kyselyn kokonaispistemäärä oli vuoden 2020 loppupuoliskon mittauksessa 58,05 (max. 80), mikä kertoo työhyvinvoinnin kokonaisuuden olevan tyydyttävällä tasolla. Mikkelin kaupungin henkilöstö kokee henkilökohtaisen työkykynsä hyväksi huolimatta vallitsevasta tilanteesta ja pienestä laskusta edelliseen mittaustulokseen.

Osaamisen kehittäminen

Vuoden 2020 osaamisen kehittämisen painopistealueet olivat samat kuin vuonna 2019 eli johtaminen ja esimiestyö, asiakaslähtöinen palveluosaamisen kehittäminen, talousosaaminen sekä digitaalisten toimintojen ja palveluprosessien kehittäminen ja vuorovaikutus- ja työyhteisötaitojen kehittäminen ja verkostoosaaminen.

Jokaiselle työntekijälle oli tavoitteena laatia henkilökohtainen osaamisen kehittämissuunnitelma tammihelmikuun aikana (opetustoimen aikataulut lukuvuoteen sovittaen) käytävän kehityskeskustelun yhteydessä. Miten tämä toteutui ja käytiinkö kehityskeskustelut viime vuonnakaan?

Esimiehille laadittiin koko syksyksi 2020 viikoittain pidettävä koulutuskokonaisuus tunnin mittaisina Teams-tapaamisina, joissa käytiin läpi esimiestyöhön liittyviä asioita omin voimin. Tapahtumat saivat hyvän vastaanoton ja osallistujia oli jokaisessa tapaamisessa 60-100.

Kaupunkirakenneselvitys, palvelusuunnitelma sekä TATU-ohjelma

Vuonna 2020 valmistui kaupunkirakenneselvityksen ja palvelusuunnitelman jatkoksi talous- ja tulevaisuusohjelma TATU. TATU-ohjelmaan kirjattiin kesällä 2020 40 henkilötyövuoden lisävähennyksen lisäksi myös henkilöstön kehittämiseen liittyviä tavoitteita, jotka vietiin sellaisenaan vuoden 2021 henkilöstö- ja koulutussuunnitelmaan.

Tavoiteorganisaation toteuttaminen

Tavoiteorganisaatiota laadittiin osana vuoden 2020 talousarvioprosessia kiinteässä yhteistyössä tulosalueiden ja palvelualueiden kanssa. Tavoitteena oli luoda organisaatio, jonka avulla voidaan jatkossa tuottaa

MUISTI
MUISTI

kaupungin lakisääteiset ja muut strategisesti tärkeät palvelut ottaen huomioon kaupungin kireä taloudellinen tilanne.

Tavoitteena on 90 tehtävän poistuminen vuoden 2021 loppuun mennessä. Näistä seitsemän tehtävää ei ole poistumassa ja kuuteen tehtävään liittyy edelleen epävarmuutta. Muut tehtävät ovat poistumassa suunnitellusti viimeistään vuoden 2021 aikana.

Tavoiteorganisaation myötä tavoitellaan kaikkiaan 120 henkilötyövuoden vähennystä (HTV) verrattuna tilanteeseen 31.12.2018. Vuonna 2019 HTV-vähennys oli 46 ja kertomusvuonna 99 HTV:ta lisää eli yhteensä vähennystä on toteutunut 145 HTV.

30 henkilötyövuoden vähennys vuonna 2020 liittyy suoraan kertomusvuoden lomautuksiin ja palkanmaksun keskeytyksiin eikä näin ollen ole pysyvää vähentymistä. Pysyvää vähennystä on vuosien 2019 ja 2020 aikana saavutettu arviolta 115 henkilötyövuoden verran.

Yhteistoiminta

Vuonna 2020 merkittävin yhteistoimintaasia oli koronatilanteesta johtuvat henkilöstöä koskevat yhteistoimintaneuvottelut tuotannollisin perustein sekä palkanmaksun keskeytykset työsopimuslain 2 luvun 12 §:n perusteella, kun osa työntekijöistä oli estynyt tekemästä työtään niin ikään koronatilanteen takia.

Palkanmaksu keskeytettiin 100 työntekijältä keskimäärin 23,23 kalenteripäiväksi. Lomautukset tuotannollisin perustein toteutettiin 500 henkilölle keskimäärin 17 kalenteripäiväksi. Edustuksellista yhteistoimintaa toteutettiin kaupungin yhteistoimintaneuvottelukunnassa sekä työpaikkakohtaisesti. Kaupungin yhteistoimintaneuvottelukunta kokoontui vuoden 2020 aikana 13 kertaa.

Vuoden 2020 aikana pidettiin 10 paikallista neuvottelua. Näistä yhden järjestö vei keskusneuvotteluun. Paikallisia virka- ja työehtosopimuksia ei vuoden 2020 aikana neuvoteltu.

Henkilöstöraportissa on paljon yksityiskohtaisia tietoja, joista voidaan vuoden 2020 osalta mainita seuraavat:

- Vuoden 2020 lopussa henkilöstön lukumäärä oli 2 037 (vakinaiset ja määräaikaiset) ja määrä väheni edellisestä vuodesta 16:lla
    - vakituista henkilökuntaa oli 1 726, määrä vähentyi edellisestä vuodesta 50:lla
    - määräaikaisia oli 311, määrä kasvoi edellisestä vuodesta 34:lla
    - lisäksi kaupungin palveluksessa oli työllistettyjä henkilöitä 35, määrä väheni edellisestä vuodesta kahdella
- Henkilöstön keski-ikä oli 47,6 vuotta (sama kuin edellisenä vuonna).
- Sairauspoissaolot kalenteripäivinä vähenivät edellisvuodesta 1 434:llä (vuonna 2019 luku oli 31 114 ja kertomusvuonna 29 680).
- Laskennallisia sairauspoissaolopäiviä kertyi 14,8 kalenteripäivää työntekijää kohden (edellisenä vuonna 15,4).
- Sairauspoissaolojen kokonaiskustannukset olivat yli 1,5 miljoonaa euroa, kun luvussa on otettu huomioon Kelan maksamat sairauspäivärahakorvaukset
- Työtapaturmia oli (vakuutusyhtiön ilmoitus) 130 kpl (139 kpl), tapaturmakorvausta vakuutusyhtiö maksoi 76 tapauksessa (117 tapauksessa vuonna 2019); ilmoitetuista tapauksista 21 oli työmatkalla sattuneita tapaturmia.
- Työterveyshuollon kokonaiskustannukset olivat 0,9 miljoonaa euroa (1,1 miljoonaa euroa vuonna 2019).
- Vuonna 2020 jatkettiin vakiintunutta käytäntöä jakaa Helmi-palkintoja, joiden tarkoituksena on huomioida ja palkita työyhteisöjä myönteisestä toiminnasta ja hyvistä saavutuksista. Kertomusvuonna jaettiin Helmipalkintoja seuraavasti:
    - Hyvinvointihelmi – Launialan koulu
    - Kehittämishelmi – Perhetutorit
    - Jaettu Erikoishelmi – Jari Tuomenpuro ja Mikkelin Lukio sekä Tietohallinto.

Yhteistä henkilöstöjuhlaa ei koronatilanteen vuoksi järjestetty.

5.2 Sisäinen valvonta, konsernivalvonta ja riskienhallinta

Kuntalaissa on määräykset kunnan sisäisen valvonnan, konsernivalvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä:

Valtuusto päättää sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteista. (14 §)

Valtuusto hyväksyy hallintosäännön, jossa annetaan tarpeelliset määräykset ainakin hallinnon ja talouden tarkastuksesta sekä sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnasta. (90 §)

Sodan ja rauhan keskus Muistille on saneerattu tilat Päämajakoulun käytössä aiemmin olleeseen kiinteistöön.

Kunnanhallitus huolehtii kunnan sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnan järjestämisestä. (39 §)

Kunnanjohtaja johtaa kunnanhallituksen alaisena kunnan hallintoa, taloudenhoitoa ja muuta toimintaa. (38 §)

Johtokunta vastaa liikelaitoksen hallinnon ja toiminnan sekä sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan asianmukaisesta järjestämisestä. (67 §)

Liikelaitoksen johtaja johtaa ja kehittää johtokunnan alaisena liikelaitoksen toimintaa. (68 §)

Konsernijohto vastaa kuntakonsernin ohjauksesta ja konsernivalvonnan järjestämisestä. (48 §)

Kunnan **konserniyhteisöissä** sisäinen valvonta ja riskienhallinta kuuluvat näiden yhteisöjen hallitusten ja toimitusjohtajien vastuulle yhteisöjä koskevien säännösten mukaisesti.

Lisäksi kaikki ne **toimielimet ja viranhaltijat**, joille on annettu toimivaltaa kunnan varojen käytössä ja jotka toimivat viranomaisina, vastaavat sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toteuttamisesta.

Kuntalain mukaan toimintakertomuksessa on annettava tietoja sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä ja keskeisistä johtopäätöksistä (115.1 §). Lain mukaan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toimintatapojen tulee olla järjestelmällisiä ja dokumentoituja.

Selonteot kaupungin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan sekä konsernivalvonnan järjestämisestä on esitetty tilinpäätöksen sivuilla 28-32 ja 50. Selonteoissa on kuvattu hyvin niiden järjestämisen periaatteet ja tehdyt kehittämistoimenpiteet (mm. riskirekisterin käyttöönotto), mutta sisäisessä valvonnassa ja riskienhallinnassa kuluneella tilikaudella havaittuja puutteita ei ole tarkemmin selostettu.

Kaupunki teetti vuonna 2020 kolme eri sisäistä tarkastusta ostopalveluna: hankinnat, ns. professuuri-hanke ja jätevedenpuhdistamohankkeen projektijohtaminen. Kaikista näistä tarkastuksista seurasi tarkastusraporttien pohjalta jatkoselvityksiä ja -toimenpiteitä, joiden työstämiset siirtyivät vuoden 2021 puolelle. Valtuusto edellytti toimenpiteitä myös tarkastuslautakunnalta, kun se pyysi lautakuntaa selvittämään jätevedenpuhdistamohankkeen projektijohtamisessa ilmenneiden puutteiden vastuutahon. Tämä selvitys on tarkastuslautakunnassa valmisteltu käsiteltäväksi valtuuston kesäkuun kokouksessa.

Hankintojen tarkastuksen tuloksista raportoitiin kaupunginhallitukselle 26.10.2020 § 320 (tarkastusraportti on salassa pidettävä JulkL 24.1 § k. 15/17). Kaupunginhallitus edellytti samassa yhteydessä, että *”raportissa esitetty toimenpidesuunnitelma viedään täytäntöön esitetyllä aikataululla ja että kaupunginhallitus käy läpi toimenpidesuunnitelman toteutuksen kevään 2021 aikana.”* Asiaa ei ole pöytäkirjojen mukaan käsitelty kaupunginhallituksessa tuon jälkeen.

Kaupungin voimassa olevien ohjeiden osalta sisäinen valvonta ja riskienhallinta sekä konsernivalvonta ovat muodollisesti kunnossa eli asianmukaisesti järjestetty, mutta niiden käytännön toimivuudessa on noussut esille puutteita.

Tarkastuslautakunta korostaa, että sisäisen valvonnan toimivuus on kokonaisuus, jossa kaikkien tilivelvollisten viranhaltijoiden ja toimielinten on omalta osaltaan otettava vastuu sen toteuttamisesta. Jätevedenpuhdistamohankkeen projektijohtamisessa ja kustannusseurannassa esille tulleet puutteet ovat esimerkki siitä, että kun kaupunkiorganisaation valvontaketju pettää vastuuviranhaltijoista lähtien aina kaupunginhallitukseen saakka, valtuusto viime kädessä joutuu ottamaan vastuun hankkeen kokonaiskustannuksista.

6. Allekirjoitukset

Mikkelissä 18.5.2021

Juhani Oksman
Puheenjohtaja

Heli Kauppinen
Varapuheenjohtaja

Pertti Anttonen

Katariina Asikainen

Paavo Barck

Tiina Elkharam

Harri Kivinen

Jari Sihvonen

Leena Teittinen

MIKKELIN KAUPUNKI